LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y., 11417
Tel. MIchigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalyje Queens apskrities (N. Y.) $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje $12.00
Jungtinėse Valstijose $9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 32 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Ozone Park, N. Y., 11417 Penktad., bal. (April) 23, 1965 ★ ★ ★ ★ ★ ★ METAI 54-ieji

KRISLAI

Atsirado "viršžmogis"?
O ką sako liaudis?
Alfredo Palacios
Lietuvoje prasidėjo sėja

— Rašo **R. Mizara** —

Velykų išvakarėse prezidentas Johnsonas pasakė kalbą, lyg sveikinimą Amerikos žmonėms. Kalbėdamas apie karą Vietname, prezidentas įterpė:

— Nėra tokios žmogiškos galybės, kuri pajėgtų priversti mus trauktis iš Vietnamo...

Nukalbėta labai jau "viršžmogiškai." Ir tai kelia Amerikos žmonėse didelį susirūpinimą.

Valstybės sekretorius Ruskas taip pat Amerikos žmones "pasveikino" pavasario švenčių proga labai liūdnai. Jis sakė: JAV vyriausybė "ilgai ir blaiviai" galvojo nutraukti Šiaurės Vietnamo bombardavimą, bet, apsisvarsčiusi, priėjo išvadą, kad tokis žingsnis "padrąsintų agresorių ir nuliūdintų mūsų draugus." Todėl vyriausybė nusitarė Šiaurės Vietnamo bombardavimą tęsti...

—:—

Kaip nežiūrėsi, abiejų vyrų pareiškimai taiką mylinčių žmonių nepralinksmino ir netikino, o tik paakstino uoliau darbuotis už karo nutraukimą Vietname susitarimais.

O kai dėl pono prezidento **užtikrinimo, kad nėra tokios jėgos, kuri galėtų sulaikyti karą** Vietname, tai drąsiai sakau: **tokia jėga yra — žmonės, liaudis,—Amerikos ir kitų šalių žmonės.**

—:—

Vos spėjus prezidento kalbai nuskambėti, Washingtonan suvyko apie 20,000 amerikinių studentų ir profesorių ir ties Baltaisiais rūmais surengė prieš karą Vietname protesto demonstraciją, kokios niekad nėra buvę!

Patariu skaitytojams atidžiai perskaityti šiame "Laisvės" numery Rudolfo Baranko reportažą.

Ši demonstracija nėra paskutinė — tik gera pradžia. Milijonai amerikiečių priešingi karui Vietname, ir svarbu, kad daugelis jų tai pasako atvirai ir aiškiai.

—:—

Š. m. balandžio 20 d. Buenos Aires mieste mirė įžymusis argentinietis — **Alfredo Lorenzo Palacios,** sulaukęs 84 metų amžiaus.

Jis buvo visuomenės veikėjas ir švietėjas pilna to žodžio prasme. Advokatas, La Platos universiteto rektorius, teisių daktaras, apie 50 knygų autorius. Be to: ugningas oratorius.

Būdamas Argentinoje, keletą kartų girdėjau jo prakalbas, ir kiekvieną kartą stebėjausi ne tik jo oratorišku talentu, o ir žinojimu, ir mokėjimu tai klausytojams populiariai perduoti.

—:—

A. Palacios save vadino socialistu, bet nežinau, ar jis priklausė kuriai socialistų grupei; Argentinos socialistų partija, mat, suskilusi į tris dalis.

Kai 1961 m. Palacios kandidatavo į Argentinos senatą, jį rėmė ir komunistai.

Jis stojo už gerus santykius su Tarybų Sąjunga.

Jis buvo revoliucinės Kubos geras bičiulis, Fidelio Kastro gerbėjas. Palacios gynė Kubą, reikalaudamas, kad Argentina palaikytų su ja diplomatinius ir prekybinius ryšius.

Velionis visą gyvenimą buvo viengungis; gyveno, sakyčiau, labai kukliai, pusiau asketiškai.

—:—

Balandžio mėnesio viduryje Tarybų Lietuvos kolūkiečiai pradėjo sėti javus. Tenka palinkėti jiems sekmės užauginti didelį derlių.

Šiemet, minint Tarybų Lietuvos 25-metinę sukaktį, atrodo, bus daugiau žemės apsėta nei būdavo seniau.

Šiemet visas Lietuvos liaudies judėjimas pakils, o tai reiškia, kad pakils ir darbo žmonių gyvenimas į dar aukštesnį lygį.

—:—

Rytoj, balandžio 24 d., pas mus įvyksta Lietuvių Namo bendrovės šėrininkų suvažiavimas. Bendrovė — savininkė namo, kuriame yra "Laisvės" leidykla.

—:—

Beje, nepamirškime, kad Gegužės Pirmoji tik už savaitės!

T. Sąjunga įspėjo Jungt. Valstijas

Maskva. — "The New York Times" korespondentas Henry Tanneris praneša, kad Tarybų Sąjungos premjeras Aleksejus Kosyginas kietai persergsti Jungtines Valstijas, kad jų pietryčių Azijoje intervencija, vartojimas dujų, bombardavimai Šiaurės Vietnamo gali susilaukti atsakymo. Jis, tarp kitko, sakė:

"Jungtinių Valstijų neapgalvota politika stumia jas į didelį karą...

Johnsono pareiškimas, kad JAV "besąlyginiai" sutinka tartis, tuo metu, kada jų bombonešiai puola Šiaurės Vietnamą, yra tik manevrai...

Lai niekas Jungtinėse Valstijose nepamiršta, kad jos nėra vienintelės savininkės moderniniu ginklų".

Kosyginas sakė, kad kol Jungtinių Valstijų bombonešiai puola Šiaurės Vietnamo respubliką, tai negali būti pasitarimų sureguliavimui pietryčių Azijos reikalų. Jis pakartojo, kad Tarybų Sąjunga ateis Šiaurės Vietnamo respublikai į apsigynimo pagalbą.

TASS, Tarybų Sąjungos žinių agentūra, paskelbė, kad jeigu Jungtinės Valstijos nesusilaikys nuo Šiaurės Vietnamo respublikos bombardavimų, tai Tarybų Sąjunga leis savanorius vykti į Vietnamą pagelbėti tai šaliai apsiginti.

Pekinas. — Kinija gavo Šiaurės Vietnamo respublikos prašymą pagelbėti atmušti JAV bombonešių užpuolimus. Pekine demonstravo virš 10,000 žmonių ir reikalavo gelbėti Vietnamui. Jie nešė vėliavas su užrašais: **"Afrikos ir Azijos tautų šventa pareiga gelbėti vieni kitiems!"**

Saigonas. — Užsienio diplomatai numato, kad Tarybų Sąjungos pasižadėjimas leisti savanoriams vykti į Šiaurės Vietnamo respubliką griežtai pakeičia Vietnamo karo padėtį. Yra suprantama, kad tarpe savanorių bus militarinių technikų, kurie vartos TSRS karinę techniką prieš JAV bombonešius, jos tarpe ir raketas prieš lėktuvus.

Senatorius Fulbright prieš Vietnamo bombardavimus

Washingtonas. — Jungtinių Valstijų Senatinio Užsienio reikalų komiteto pirmininkas senatorius J. W. Fulbrightas pasisakė prieš JAV bombardavimus Šiaurės Vietnamo.

Senatorius jau pirmiau sakė, kad Jungtinių Valstijų militariniai veiksmai Vietname neduos taikos. Dabar jis sakė, kad norint pasiekti taikos pasitarimų, tai reikia, kad JAV susilaikytų nuo Šiaurės Vietnamo bombardavimų,

Senatorius sakė, kad Šiaurės Vietnamas, Kinija ir Tarybų Sąjunga nesutiks tartis, kuomet Jungtinių Valstijų bombonešiai kiekvieną dieną puola Šiaurės Vietnamo miestus, daužo tiltus, skandina laivelius, dažnai paprastų žvejų.

Kas liečia karą Pietų Vietname, tai jis sakė, kad negalima reikalauti iš Šiaurės Vietnamo miestus, daulaikytų partizanų karą, nes tas karas nėra Šiaurės Vietnamo, o Pietų Vietnamo žmonių karas.

Apie naujus įvykius pietryčių Azijoje

Washingtonas. — D. Ruskas, JAV Valstybės sekretorius, sako, kad Jungtinių Valstijų bombonešiai nesustos bombardavę Šiaurės Vietnamą.

Jungtinės Tautos, N. Y.— J. T. Generalinis sekretorius U Thantas užgyrė senatoriaus J. W. Fulbrighto poziciją pietryčių Azijos reikalais. Jis irgi sako, kad pirm pasitarimų JAV turi sustoti bombardavę Šiaurės Vietnamą.

Paryžius. — Prancūzija, protestuodama prieš Jungtinių Valstijų intervenciją Vietname, nedalyvaus SEATO valstybių militarinėje konferencijoj, kuri yra šaukiama gegužės 3-5 dienomis.

Pekinas. — Kinijos Komunistų partijos organas "Jimin Jih Pao" rašo, kad pietryčių Azijoje taika priklauso nuo Jungtinių Valstijų.

Saigonas. — Partizanai nušovė du JAV malūnsparnius, viename žuvo 9 karininkai ir lakūnai, o kitas nusileido.

Honolulu, Havajai. —Čionai JAV militariniai ir politiniai vadai vėl laikė konferenciją ir diskusavo Vietnamo problemas.

Hanojus. — Balandžio 16 dieną, kada JAV bombonešiai bombardavo tiltą, tai Vietnamo gynyba nušovė septynis bombonešius ir daugelį kitų sugadino.

Washingtonas. —Nuo vasario 7 iki balandžio 7 dienos, kada JAV pradėjo Šiaurės Vietnamą bombarduoti, jos neteko 30 bombonešių, kurių pagaminimui buvo išleista $40,000,000.

Šiaurės Vietnamas sako, kad per tą laikotarpį nušovė virš 100 JAV bombonešių.

Tokio. — Walt W. Rostovas, JAV planavimo politikos viršininkas, negalėjo kalbėti, nes japonai piktai nusistatę prieš JAV agresyvią politiką pietryčių Azijoje.

Saigonas. — Balandžio 20 dieną JAV ir Pietų Vietnamo bombonešiai vėl bombardavo Šiaurės Vietnamą Vinh rajone. Vietnamiečiai nušovė du bombonešius.

TSRS plės žemės ūkį nuo Baltijos iki Uralų

Maskva. — Tarybų Sąjungos vyriausybė nutarė kreipti daug dėmesio į žemdirbystę ir gyvulininkystę nuo Baltijos jūros iki Uralų kalnų, tai yra, per 1,000 mylių iš vakarų į rytus, ir nuo Leningrado iki Kijevo. Tame plote yra milijonas akrų žemės.

Tas plotas apima Lietuvą, Latviją, Estiją, Baltarusiją, dalį Ukrainos ir Rusų Federatyvės respublikos. Tiesa, tame plote nėra derlingųjų juodžemių, kaip Ukrainoje, bet yra daug balų, kaip poliesės, kur yra gausiai naturalių trąšų, yra daug upių, ir retai įvyksta sausrų metai.

Tarybų vyriausybė nutarė pakelti mokestį už kviečių toną nuo 85 rublių iki 130 rublių (143), o už rugių toną nuo 80 iki 120 rublių.

Tuo pat kartu pakėlė 70 procentų valdžios mokestį galvijų augintojams už avis, ožkas ir kitus galvijus.

TSRS pakels algas ir keis gamybą

Maskva. —Tarybų Sąjungos vyriausybė griežtai keičia naminius reikalus nuo Chruščiovo gadynės.

Nauji planai žemdirbystėje, nuo Baltijos iki Uralų kalnų, kur nebūna sausrų.

Kosyginas sakė, kad būtinai reikia pakelti darbininkų algas, fabrikinių algų minimumas algos bus 100 rublių ($110) per mėnesį.

Pereitais metais buvo pagaminta 418,000 sunkvežimių ir autobusų, o tik 185,000 automobilių. Dabar bus daugiau gaminama ir automobilių mažesnėmis kainomis.

Nice, Prancūzija. — Sulaukęs 80 metų amžiaus mirė Sydney Chaplin, Charles Chaplino brolis.

Kinija gelbės Vietnamui

Pekinas. —Kinijos Nacionalis Kongresas apsvarstė Šiaurės Vietnamo prašymą pagalbos prieš Jungtinių Valstijų bombonešių ir karo laivų atakas. Kongresas pabrėžia, kad Jungtinės Valstijos sulaužė 1954 metų Ženevoje padarytus nutarimus. Jos ne tik veda karą prieš Pietų Vietnamo liaudį, bet be jokio pateisinimo bombarduoja ir Šiaurės Vietnamą, sako Kongreso priimta rezoliucija.

Kongresas nutarė suteikti visokią pagalbą Šiaurės Vietnamo respublikai.

Kuba, JAV ir bėgliai piratai

Havana. — Kubos premjeras Kastro sako, kad Jungtinės Valstijos vis tęsia nedraugišką politiką link Kubos. Jos leidžia savo teritorijoje organizuotis Kubos pabėgėliams piratiškiems veiksmams.

Kastro sakė, kad nors pabėgėliai piratai neturi pasisekimo, nes visa Kubos liaudis yra sargyboje, bet nuolatinis budėjimas tūkstančius žmonių atitraukia nuo produktyvio darbo.

Kastro sakė, kad JAV šnipiški "U-2" lėktuvai nuolatos skraido virš Kubos, bet anksčiau ar vėliau jie bus kapinyne.

Buenos Aires. —Sulaukęs 84 metų amžiaus mirė Argentinos politinis veikėjas Alfredas Lorenzo Palacios.

Afrikos ir Azijos šalių vadai smerkia JAV intervenciją

Jakarta. — Indonezijos prezidentas Sukarno sušaukė Afrikos ir Azijos šalių vadus paminėjimui 10-ties metų sukakties nuo Bandungo konvencijos. Bandungo konvencija nutiesė Afrikos ir Azijos šalims kelią išsilaisvinimui iš imperialistų kolonializmo.

Dabar į sukakties minėjimą atvyko iš virš 30 šalių prezidentai, premjerai ir valstybių skaitlingos delegacijos.

Kinijos delegacijai vadovauja premjeras Chou En-lajus, Šiaurės Korėjos — Kim Il-Songas. Dalyvauja Jungtinės Arabų Respublikos prezidentas Nasseris, Pakistano prezidentas Ayub Khanas, Indijos premjeras Šastris, Ganos prezidentas Nkrumahas ir daugelis kitų.

Afrikos ir Azijos valstybių vadai pasmerkė Jungtinių Valstijų karą Pietų Vietname ir Šiaurės Vietnamo bombardavimus. Prezidento Johnsono pasiūlymą bilijono dolerių pietryčių Azijos šalims išvadino bandymu papirkti tų šalių valdžias.

Chicago, Ill.

Praėjusį savaitgalį staiga sunkiai buvo susirgęs "Vilnies" redaktorius ir veikėjas S. J. Jokubka. Turėjo širdies "ataką". Džiugu, kad dabar jo sveikata taisosi, bet, aišku, dar reikės gerokai pailsėti. Linkime mūsų draugui ir bičiuliui greitai ir pilnai susveikti.

Washingtonas. — Jungtinių Valstijų generolai reikalauja, kad tuojau būtų bombarduotas Hanojus, Šiaurės Vietnamo sostinė.

Jie to reikalauja tuojau, kol dar Šiaurės Vietnamas negavo TSRS ir Kinijos pagalbos.

10,000 KLANIEČIŲ DEGINO KRYŽIUS

Atlanta, Ga. — Čionai ir visoje eilėje pietinių valstijų apie 10,000 apsimaskavusių klaniečių degino kryžius

Prie vieno kryžiaus buvo prirašta iškamša su prezidento Johnsono inicialais, o prie kito—negrų vado Dr. Martin Luther Kingo.

POTVYNIAI Į PIETUS

Chicago. — Mississippi upės ir jos baseino upių potvyniai iš Minnesotos valstijos slenka į pietus—Iową, Illinois, Missouri ir Arkansas valstijas. Ties Marquette, Iowoje, upė yra pakilus jau 25 pėdas virš normalumo. Minnesotoje paliko 40,000 benamių, nuostoliai siekia $60,000,000.

50,000 anglų prieš JAV agresiją

Londonas. Visokių politinių pažvalgų tūkstančiai anglų sumaršavo į Londoną protestavimui prieš Jungtinių Valstijų agresyvią politiką pietryčių Azijoje ir JAV atominių ginklų bazes Anglijoje.

Trafalgaro aikštėje įvyko masinis mitingas, kuriame dalyvavo virš 50,000 žmonių, daugumoje jaunimo. Kalbėjo įvairių partijų vadai.

Anglai protestavo ir prieš Anglijos darbiečių valdžią, kuri palaiko JAV tą politiką.

Lietuviška daina Milano mieste

Garsiojoje Milano LaSkalos operoje tobulinasi grupė tarybinių dainininkų.

Ligi šiol svečiai susipažindavo su italų muzikiniu pasauliu. Bet štai Milano muzikinė visuomenė susipažino su tarybinių tautų menu: koncertinėje - kameriniėje teatro salėje Pikolo-Skala buvo surengtas svečių vakaras. Kiekvienas tarybinis dainininkas atliko po dvi savo liaudies dainas: V. Atlantovas — rusų, A, Solovjanenka — ukrainiečių, V. Mirakjanas — armėnų, H. Krumė — estų. La Skaloje skambėjo ir lietuviška daina: Virgilijus Noreika padainavo dvi lietuvių liaudies dainas: "Tris dienas, tris naktis" ir "Aš išdainavau..."

Jaunuoliai pikietavo Baltąjį Namą

Washingtonas. — Balandžio 20 dieną desėtkai jaunuolių pikietavo Baltąjį Namą, kada lankėsi Italijos premjeras Aldo Moro. Apie 20 jų susėdo prie vartų į namo parką.

Pikietininkai turėjo plakatus su užrašais: "Gėda Amerikai, kad puola Šiaurės Vietnamą!... Tuojau atšaukti JAV militarines jėgas iš Vietnamo!... Jankės turi važiuoti namo!"

TSRS IR KINIJA GELBĖS VIETNAMUI

Pekinas. — Iš Maskvos grįždami Šiaurės Vietnamo Gynybos ministras generolas Vo Nguyen Giap ir Užsienio ministras Nguyen Duy Trinh buvo sustoję Pekine. Iškilmingai juos pasitiko Kinijos prezidentas Shao-chi ir kiti vyriausybės vadovai. Generolas Giap sakė, kad su TSRS ir Kinijos pagalba Šiaurės Vietnamas atrems JAV bombonešių užpuolimus.

KINIJA PARODO JAV NUŠAUTUS LĖKTUVUS

Pekinas. — Kinijos Liaudies Revoliuciniame muziejuje išstatyti trys Jungtinių Valstijų belakūniniai lėktuvai, kurie buvo nušauti virš Kinijos sausio, kovo ir balandžio mėnesiais.

Havana. — Kubos premjeras Kastro sakė, kad užpakalyje Kubos pabėgėlių, kurie piratiškai užpuldinėja Kubą, stovi JAV militarinis Pentagono centras.

LAISVE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 — ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$9.00	Canada, Lat. Amer., per year,	$10.00
United States, per 6 months	$5.00	Canada, Lat. Amer., 6 months,	$5.50
Queens Co., per year	$10.00	Foreign countries, per year,	$12.00
Queens Co., per six months	$5.50	Foreign countries, 6 months,	$6.50

Dailininkų ir rašytojų balsas

JAU ESAME keliais atvejais rašę apie akademinės bendruomenės (mokytojų, profesorių, studentų) protestus prieš mūsų vyriausybės vedamą karą Vietname. Taipgi kalbėjome apie skaitlingus gydytojų inžinierių, veikėjų ir visuomenininkų protestus ir demonstracijas prieš tą žiaurų nepaskelbtą karą prieš Vietnamo žmones. O štai šiomis dienomis savo tvirtą protesto balsą pridėjo ir mūsų šalies dailininkai ir rašytojai. Net keli šimtai jų prabilo balandžio 18 dienos "The N. Y. Timese". Tame garbingame sąraše matome vardus ir mūtų dailininkų Rudolfo Baraniko ir jo žmonos May Stevens, ir rašytojo Phil Bonoskio.

Dailininkai ir rašytojai sako, kad jie priešingi šiam karui, priešingi vyriausybės vedamai Pietrytinėje Azijoje politikai. Jie ragina karą baigti ir pasitraukti iš Vietnamo. Jie, kaip ir visi kiti karo priešai, savo protestu išreiškia baimę, kad šitas Pietų Vietname karas gali pavirsti branduoliniu - atominiu karu.

Net stebėtis reikia: Iki šiol už tęsimą ir plėtimą Vietnamo karo nepasirodė nė viena Amerikos visuomenės grupė, o tų protestų prieš karą jau buvo tiek daug! Bet, žinoma, vyriausybė kol kas su jokiais protestais ir reikalavimais baigti karą nesiskaito. Kaip tik priešingai, puolimas Šiaurės Vietnamo iš oro dar vis plečiamas. Tą kraštą, prieš kurį karas nebuvo paskelbtas, leidžiama pulti nebe desėtkams, bet šimtams lėktuvų.

Didelės reikšmės demonstracija

REIKIA pasakyti, kad visus didžiai nustebino prieškarinė demonstracija, įvykusi belandžio 17 dieną Washingtone. Nustebino savo skaitlingumu. Jau jeigu net komercinė spauda ir Washingtono policija pripažįsta, kad suplaukė į demonstraciją daugiau kaip penkiolika tūkstančių žmonių, tai turėjo būti gerokai daugiau.

Svarbu ir tas, kad didelėje daugumoje demonstrantai susidėjo iš jaunimo, iš studentijos. Tai parodo mūsų jaunimo nuotaikas šiais pavojingais laikais, kai naujo pasaulinio karo grėsmė yra pakilus ant visos žmonijos galvos. Jaunimas sako, kad jis priešingas karui, priešingas politikai Pietrytinėje Azijoje, kuri gali privesti prie visuotinio konflikto.

Reikia atsiminti, kad šita jaunimo domonstracija prieš karą įvyko sostinėje jau po prezidento Johnsono kalbos Baltimorėje, kurioje jis pasisakė už "besąlyginį derėjimąsi" karui baigti. Jaunimas suprato, kad tie prezidento žodžiai, atsižvelgiant į tai, kad karas tęsiamas, kada puolimas Šiaurės Vietnamo tęsiamas, nieko nereiškia.

Ši demonstracija parodė, kad amerikiečiai nenutils, neliaus protestavę taip ilgai, kol dabartinis kursas nebus pakeistas ir Pietų Vietnamo karas nebus sustabdytas.

Ar bus plieno streikas?

JUNGTINĖS Plieno Darbininkų Unijos kontraktas su plieno kompanijomis baigsis gegužės 1 dieną. Matyt, unija deda dideles pastangas streikui išvengti. Ji jau gerokai nusileido su savo reikalavimais. Jeigu pirmiau reikalavo pakelti darbininkams 69 centus valandai, tai vėliausiame pasiūlyme bereikalaujama 18 centų. Tai labai, labai didelis nusileidimas.

Laukiama iš kompanijų atsakymo į šitą unijos pasiūlymą. Šiuos žodžius rašant atsakymas dar nepasirodė. Sakoma, kad kompanijos irgi norėtų streiko išvengti. Mat, karo grėsmei padidėjus plieno gamyba taip pat didėja ir kompanijų pelnai kyla.

Vyriausybė, aišku, labai priešinga streikui, bet prezidentas Johnsonas tiesioginiai į derybas nesikiša. Daro spaudimą iš "lauko" pusės.

Už dienos kitos paaiškės, bus ar nebus plieno darbininkų streikas.

Kodėl diskriminacija?

LABA norėjo į Jungtines Valstijas pasitarimui atvykti Indijos premjeras Shastri ir Pakistanao prezidentas Ayub, bet jiems buvo pasakyta, kad mūsų prezidentas per daug užsiėmęs visokiais reikalais ir negalės juos priimti.

Tuo tarpu atvyko Italijos premjeras Moro ir užsienio reikalų ministras Fanfani ir prezidentas surado laiko juos priimti. Surado jis laiko priėmimui prezidento net tokios šalelės kaip Pietų Korėja.

Dabar visi klausia: Kodėl tokia diskriminacija? Kodėl "erzinamos" tokios didžiulės Azijos šalys kaip Indija ir Pakistanas?

Viena versija yra tokia: Indija pykstasi su Pakistanu. Indija palaiko Amerikos pusę, o Pakistanas susikalba su Kinija. Priimti Indijos atstovą, o nepriimti Pakistano, Pakistanas būtų dar daugiau pastūmėtas į "Kinijos glėbį". Bet kol Pakistanas kalbasi su Kinija, su jo atstovu mūsų prezidentui kalbėtis, girdi, būtų "nelogiška".

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

ŽURNALISTIKOS LAUREATAI

Vilniaus "Tiesa" (balandžio 7 d.) praneša:

Lietuvos TSR Žurnalistų sąjungos valdybos prezidiumas, vertinimo komisijai pasiūlius, paskyrė kasmetines V. Mickevičiaus-Kapsuko vardo premijas. Jos suteiktos už geriausius respublikos žurnalistų kūrinius, paskelbtus periodinėje spaudoje ir išėjusius atskiru leidiniu praėjusiais, 1964, metais.

V. Mickevičiaus-Kapsuko vardo premija už publicistinius straipsnius mokslinės-ateistinės propagandos temomis, išspausdintus žurnaluose "Mokslas ir gyvenimas" be "Komunistas," laikraštyje "Tiesa," paskirta publicistui Vladui Niunkai.

Už laikraštyje "Tiesa," žurnale "Komunistas" pasirodžiusius publicistinius straipsnius tautų draugystės, materialistinės pasaulėžiūros ugdymo klausimais V. Mickevičiaus-Kapsuko vardo premija paskirta publicistui Genrikui Zimanui.

Šiltai buvo pernai skaitytojų ir kritikos sutikta jaudinanti knyga "Mano neapykanta stipresnė" apie Raseinių komjaunuolius pogrindininkus, veikusius hitlerinės okupacijos metais. Jos autorė Vytautė Žilinskaitė — jauniausia V. Mickevičiaus - Kapsuko vardo premijos laureatė.

V. Mickevičiaus - Kapsuko vardo premija paskirta Albertui Laurinčiukui už knygą "Trečioji dolerio pusė."

Respublikos žurnalistų sąjungos valdybos prezidiumas pažymėjo tiesiečio žurnalisto A. Marcinkevičiaus straipsnius.

NEAPYKANTA SUMINKŠTINO JŲ PROTĄ IR UŽLIPDĖ AUSIS BEI AKIS

Gal pats įžymiausias šių laikų klerikalų spaudos "galvočius" yra G. Galva. Jo misija yra "apšviesti" Chicagos marijonų "Draugo" skaitytojus Lietuvos reikalais. Na, jis juos ir šviečia!

Šiam klerikalų "filosofui" labai puikiai atsako "Tėvynės balse" V. Viešintas. Čia seka jo pastabos:

Skaitant G. Galvos rašinius, galima susidaryti tik vieną išvadą: jis nežmoniškai nekenčia Tarybų Lietuvos ir visiškai netiki, kad komunistai gali nors kruopelytę gero padaryti; jo giliausiu įsitikinimu, komunistai sąmoningai žlugdo visas gyvenimo sritis. Žinoma, norint tai pasakyti, nebūtina atiminėti brangų skaitytojų laiką straipsniais, kuriuose nerasi nei publicistinio talento, nei ekonomikos žinių gilumo— galima būtų įdėti visuose "vaduotojų" laikraščiuose didelį skelbimą, kad, pavyzdžiui, G. Galva iki proto aptemimo nekenčia komunizmo, ir jo straipsniai negaišintų žmonių. Tokiu atveju ir išeiviams, panašių įsitikinimų. kaip G. Galva, daugiau dvasinio peno ir naudingų žinių galėtų duoti atskiri amerikiečių žurnalistai, kurie, būdami ištikimais kapitalizmo gerbėjais, apie tarybinę ekonomiką vis tik rašo ir nepalyginamai talentingiau, ir protingiau.

Tai, ką seniai suprato protingi buržuaziniai žurnalistai ir valstybės veikėjai, G. Galva ir panašūs "veiksnių" rašinėtojai atkakliai ir užsispyrusiai vengia suprasti: neapykanta suminkštino jų protą ir užlipdė ausis bei akis. Todėl "vaduotojų" spaudos komentatoriai nepajėgia pakilti arčiau teisybės debesų, pasimokyti iš kitataučių kolegų.

O juk seniai, atrodo, buvo laikas pradėti sveikiau protauti, t. y. pažvelgti taip, kaip kadaise padarė daugelis antikomunistinių žurnalistų. Juk kapitalistinė spauda, ai, kiek prirašė apie tarybinės ekonomikos žlugimą!... Bet faktai rodė visiškai ką kita: ši valstybė visose gyvenimo srityse pasiekė didžiulių laimėjimų ir žengė vis į priekį. Pakėlusi baisų karą, ji atstatė milžiniškuose nuniokuotuose plotuose miestus, pramonę, žemės ūkį. Daugelyje pramonės šakų, kuriose kadaise buvo smarkiai atsiliekama nuo Jungtinių Amerikos Valstijų ir kitų valstybių, net amerikiečiai jau pralenkti... Ir teko norom nenorom tiems žmonėms atsižvelgti į šias permainas. Tuo labiau, kad Tarybų Sąjunga pirmoji pradėjo leisti dirbtinius žemės palydovus, kosminius laivus ir t. t.

Iš tikro, kaip čia protingas žmogus nesusimąstysi?..

O štai G. Galvai (ir į jį panašios galvosenos žmonėms) visos šios permainos nieko nereiškia. Todėl jis dažnai spausdina straipsnius, kuriuose įrodinėja vieną ir tą patį: Lietuvoje komunistai viską vien tik žlugdo. Jei sudėsi į krūvą visus G. Galvos straipsnius apie Tarybų Lietuvos ūkį, tai galėsi susidaryti tik vieną vaizdą: kasmet Lietuva (žinoma, tik komunistų dėka!) artėja į feodalinio ūkio lygį, ir vieną dieną galutinai viskas sužlugs. Štai neseniai G. Galva komentavo Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos sesiją, svarščiusią biudžetą ir planus. Jo komentarų pavadinimai stebėtinai drąsūs: "Pakrikimas Lietuvos statyboje," "Sunykęs žemės ūkis Lietuvoje," "Dideli polėkiai lydimi nemažesnio nusivylimo pramonės srityje." Baisu, ar ne tiesa? Prisimenant, kad komunistai, pagal "vaduotojų" spaudą, jau "sužlugdė" mokyklų statybas, knygų leidimą, prekybą, transportą, elektrifikavimą, kelių statybą ir visa kita, skaitytojams turi būti aišku, kaip baisu ir nyku dabar Lietuvoje...

G. Galva šiuose savo straipsniuose pretenduoja į "mokslišką" nagrinėjimą, tik tojo "moksliškumo" metodai mažiausiai bendro turi su padorumu ir teisybe. Laimėjimai, apie kuriuos kalbėta sesijoje, G. Galvai — "pasigyrimas." Jis jais netiki. Trūkumai — tai "aimanos, niūrios, šiurpios, neužsibaigiančios." Jais jis tiki. Rašo jis apie Lietuvos gyventojų laimėjimus, žiūri pro mažinančią žiūronų pusę, apie trūkumus — pro didinančią. Vietoj rimto nagrinėjimo — bendriausios frazės ir pasikeiksnojimai, net išpešiotąsias citatas taisant (pvz., A. Drobnys tikrai nevadino kolūkių "kolchozais").

O kai galai su galais per daug nesusieina, atsiranda tokie "viršmoksliški" teiginiai: "Juo daugiau statoma, tuo didesnė netvarka įsigali statyboje." Vadinasi, ką darysi, tenka pripažinti, kad vis daugiau statoma, bet reikia bent atsiginti prasimanytąja "netvarka." Kada ir tai netinka, atsiranda pats "įtikinamiausias" tvirtinimas: "Mes netikime, kad ateinančiais metais pavyks pastatyti pastatus..." "Mes netikime planuojamais nusausinimo darbais...," "Mes netikime ir žemės ūkio gamybos pakėlimu."

Na, ir netikėkit, p. Galva, tik kam tokia beviltiška isterija, kam toks pasibaisėtinas primityvumas?

Būdingas vienas atvejis: G. Galva kaip velnias kryžiaus bijo lyginimo "pažangių" prieškarinės Lietuvos ūkio faktų su nūdiene Lietuva. Mat, nenaudinga. Juk jeigu jis tepaimtų vieną skaičių, kurį laiko "tikroviškesniu" (!), būtent planuojamus šiemet nusausinti 110 tūkstančių hektarų, ir prisimintų, kad per visus 22 ponų valdomos Lietuvos metus nusausinta tik **11** tūkstančių hektarų, iš karto turėtų užsičiaupti. O juk taip yra visose gyvenimo srityse!

Tarybiniams žmonėms, pavyzdžiui, nepatinka gyvenimo būdas, kur viską tvarko pinigas ir biznis, nepatinka rasinis fanatizmas bei kiti kapitaizmo reiškiniai, bet jie sugeba žavėtis amerikiečių technika, dangoraižiais, mielai pripažįsta ir pagiria tai, kas Amerikoje gero. Jie—objektyvūs žmonės. Bet objektyvumas—G. Galvos priešas.

Jeigu G. Galva parašys, kad jis netiki (o tai labai daug reiškia!), jog Lietuvoje leidžiamos lietuviškos knygos ir lietuviškai kalbama, "Draugas" ar bet kuris kitas "vaduotojų" leidinys tai taip pat išspausdins. Protas ir logika šiuolaikiniams "vaduotojų" orakulams, kai jie ima rašyti apie Lietuvą, nenaudingi, tad ir nereikalingi. Tik jie, tur būt, užmiršo priežodį, kad Dievas, norėdamas ką nors nubausti (negalima gi leisti taip be sakio meluoti net ir vardan krikščionybės), iš jo protą atima. Kadangi gamta tuštumos nemėgsta, proto vietą užima fanatiškumo šiukšlės.

Ir tada "vaduotojų" spaudoje atsiranda tokie straipsniai, kaip G. Galvos parašyti Lietuvos ekonominio gyvenimo "komentarai."

BAISIAI DIDELĖS BAIMĖS AKYS

Tarybų Lietuvos priešų spaudoje nesiliauja raginimai, prašymai ir gąsdinimai, kad šiemet niekas nevažiuotų į Lietuvą. Išgalvojami visokie pavojai. Štai kanadišių klerikalų "Tėviškės žiburiuose" (bal. 8 d.) J. Grikis, korespondentas iš Švedijos, duoda ilgą straipsnį "Kelionės Pabaltijo kraštuosna" ir beveik verkiančiai dejuoja:

Visi žino, koks jautrus ir sudėtingas kelionių į kraštą klausimas. Įvykę pasikeitimai išeivių nusistatyme rodo, kad pavojus didėja patekti į komunistų spąstus. Po ilgamečio išsiskyrimo didėjantis noras pamatyti tėvynę ir artimuosius yra suprantamas ir teisėtas, tačiau kelionių vaisiai taip pat labai aiškūs: didėja skaičius tų, kurie išsijungia iš veiklos išeivijoje. Kaip taisyklė, susigundžiusieji keliauti, bent kuriam laikui, nutraukia ryšius su išeivių organizacijomis, izoliuojasi, pradeda jieškoti sandėrio su priešu ir noras dalyvauti pasipriešinimo kovoje nyksta.

Mums įdomu Grikio pripažinimas, kad išeivijoje troškimas aplankyti savo gimtinę yra labai didelis ir nuolatos augantis. Tai nesunku pastebėti ir Amerikos lietuviuose. Atrodo, kad visos Tarybų Lietuvos priešų pastangos tą troškimą užgniaužti bus veltui. Kaip žinia, šiemet, pavyzdžiui, numatomos net dvi skaitlingos Amerikos lietuvių grupės, kurios aplankys savo senąjį gimtinį kraštą. Priešų sapaliojimai apie kokius ten "komunistų spąstus" yra pikta nesąmonė, jų iškeptas baubas.

Ko jie bijo, tai tiesos. Jie teisūs, kai jie šaukia, kad apsilankę Tarybų Lietuvoje ir susipažinę su padarytu ir daromu progresu visose gyvenimo ir darbo srityse, žmonės nebetiki "veiksnių" melais ir prasimanymais apie Lietuvą. Nebetiki ir neberemia jų raketo. Štai ko jie labiausiai bijo, o ne kokių ten jų išgalvotų "spąstų."

SAKO, KAD VIETNAMAS RUOŠIASI GINTIS

Washingtonas. JAV žvalgyba raportavo, kad Šiaurės Vietnamas, Hanojaus srityje, įrengia raketų šaudymo stovus. Sakoma, kad jie yra taikomi TSRS "SAM-2" raketoms, kurios šaudo į lėktuvus ir juos gali pasiekti 100,000 pėdų aukštyje.

MONTREAL, CANADA

Atžymėjome garbingą LLD sukaktį

Balandžio 11 dieną, šventiškai pasipuošę, šios kolonijos pažangūs lietuviai, susirinkome į Moose salę, kur buvo suruoštas vietinės Lietuvių Literatūros Draugijos kuopos banketas su prakalbomis atžymėjimui šios draugijos 50 metų gyvavimo sukakties.

Pirmiausia svečiai buvo pakviesti prie vaišių stalo, o vaišėms pasibaigus, šias labai retas ir garbingas iškilmes atidarė buvęs ilgametis virš minėtos Montrealo LLD kuopos pirmininkas J. Urbonavičius, pažymėdamas šio pobūvio tikslą, ir perdavė toliau vesti programą naujai išrinktam kuopos pirmininkui M. Gudui, kuris pirmiausia pakvietė tarti žodį seniausius kuopos veteranus, tai G. Šerpitienę ir J. Čeponį. Drg. J. Čeponis trumpai palietė šios organizacijos kūrimosi pradžią mūsų kolonijoje, pažymėdamas pirmuosius organizatorius, kurie šiandien jau mirę ir guli šaltuose kapuose, būtent: Antanas Šerpytis, Pranas Dūdonis, Stasys Daukša, Jonas Gricius ir kt. Po jo kalbos trumpai kalbėjo ilgametis kuopos sekretorius Liūdas Kisielis, kuris dėkojo nariams už gerą kooperaciją.

Plačiau kalbėjo J. Lesevičius, padarydamas ilgų metų peržvalgą, kaip ši draugija kūrėsi Montreale. Jis pažymėjo, kad anksčiau šioje kolonijoje veikė dvi skaitlingos kuopos, kurių nariai yra atlikę milžiniškus darbus visuose pažangaus judėjimo baruose. Su didele širdgėla pabrėžė ir perskaitė ilgą narių sąrašą, kuriuos mirtis išskyrė iš mūsų tarpo. Vienos minutės atsistojimu ir tyla mirusieji buvo pagerbti.

Retas ir brangus svečias

Su dideliu įomumu ir smalsumu išklausėme kalbą didžiai gerbiamo ir brangaus svečio, didelio visuomeninio veikėjo, "Laisvės" ir "Šviesos" redaktoriaus, už savo didelius visuomeninius ir mokslinius atliktus darbus užsipelniusio istorijos mokslų daktaro garbės laipsnį, **Antano Bimbos.** Sunki metų našta jau slegia jo pečius ir gyvenimas pilnas didelių audrų, bet dvasiniai laikosi dar gana tvirtai ir ryžosi mus atlankyti ir perduoti savo ilgų metų patyrimus iš visuomeninio ir politinio gyvenimo. Jo, tėviški, brangūs pamokymai ir įtikinanti žodžiai, rodos, plaukė tiesiai iš širdies gilumos. Šalia manęs sėdėjęs nors priešingų minčių asmuo man sako: "Tai puikus kalbėtojas."

Gerbimas svečias bendrais bruožais palietė bent kelias temas, k. t.: trumpai kalbėjo apie pasaulinę situaciją, apie gręsiantį karo pavojų ir kaip jo būtų galima išvengti, o jo išvengti, kaip kalbėtojas sakė, būtų galima, jei žmonija plačiau įsitrauktų į veikimą už taikos išlaikymą; palietė ir mūsų gimtinę, kuri pergyveno sunkius buržuazinius ir karo laikus, kad dabar žengia progreso keliu į šviesesnį ir laimingesnį gyvenimą ir mes, kurie norime ilgiau išsilaikyti tautiškumo, kad palaikytume kuo tampriausius ryšius su gimtine; taip pat ragino būti gerais, ištikimais piliečiais savo antrosios tėvynės — Kanados. Daugiausia savo kalboje palietė Literatūros Draugiją, kuri nuėjo ilgus, sunkius kelius, atlikdama didelius ir garbingus darbus; pabrėžė, kad ši draugija neturi sau lygios kitos draugijos, kuri būtų atlikusi tokį milžinišką darbą apšvietos ir kultūros srityse. Anksčiau ši draugija turėjo virš 200 kuopų, ne tik Šiaurės Amerikos kontinente, bet ir už jos ribų, kad narių skaičius siekė virš 8,000. Ir dabar, nors mirtis išbraukė iš gyvųjų tarpo daug narių, bet dar turi virš 100 kuopų, kad draugija yra išleidusi virš 70 įvairaus turinio knygų ir šiais metais užsibrėžusi išleisti kelias knygas, jų tarpe labai svarbią anglų kalba knygą "Lithuania — Past and Present," kurią ragino kuo plačiausiai paskleisti tarp angliškai kalbančių lietuvių ateivių vaikų ir anūkų, kad juos supažindntų su savo tėvų gimtuoju kraštu. Kadangi knygos išleidimas labai brangiai kainuos, tai atsikreipė į susirinkusius gauti stambesnių aukų pas pasiturinčius savo tautiečius. Pažymėjo, kad be knygų, jau virš 30 metų LLD leidžia bertainį žurnalą "Šviesą" (drg. A. Bimba, dėl savo kuklumo, nepažymėjo, kad jis "Šviesą" redaguoja beveik 30 metų atliekamu nuo kitų darbų laiku ir kad už tą savo darbą negauna mokėti). Kalbėtojas prisiminė, kad JAV šios draugijos nariai jau didelė dauguma yra pensininkai, bet dar nesirengia senatvei pasiduoti, dar gana aktyviai laikosi organizacijose. Ragino ir mus kanadiečius dar nenuleisti rankų ir įsitraukti daugiau į veikimą, tai tas, anot jo žodžių pailgins ir mūsų gyvenimą.

Pirmininkas visų dalyvių vardu širdingai padėkojo svečiui už jo atsilankymą ir už pasakytą tokią puikią kalbą, kuri ilgai bus atminta montrealiečiams; taipgi išreiškė padėką bankieto suruošimo vyriausiai šeimininkei K. Keršienei ir jos talkininkėms E. Urbanavičienei, M. Niaurienei, V. Verbylienei ir E. Braknienei, kurios ne tik dirbo, bet dar paaukojo įvairių skanėsių. Taipgi su įvairiais skanėsiais dar prisidėjo S. Petronienė, A. Verbylienė ir J. Vilkelienė. Iš vyrų darbavosi J. Urbanavičius, J. Braknys, L. Kisielis ir M. Gudas.

Tuo ir baigėsi šis šaunus mūsų pobūvis, palikdamas dalyviams kuo geriausius įspūdžius. Jaučiamės atlikę gražias pareigas.

Išvyko į brolio laidotuves

Šios kolonijos Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos pirmininkas Antanas Janušis išvyko į Čikagą į brolio laidotuves. Gili užuojauta Antanui netekus brolio.

Svečiuojasi čia

Velykų šventes praleisti iš Ontarijos atvyko Julės Tamosionienės brolio duktė su šeima.

Mūsų ligoniai

Jau kelinta savaitė kai randasi ligoninėje sveikatai ištirti J. Sarulis. Taipgi išvežtas į ligoninę K. Tamašauskas.

Neteko sužinoti, kuriose ligoninėse ligoniai yra.

K.

R. Baranikas

MŪSŲ "TYLIOJI KARTA" JAU NEBETYLI!

(Specialiai "Laisvei")

Apie dešimtmetis atgal Amerikos akademinis jaunimas daugelio buvo vadinamas "tylioji karta" ("the Silent Generation") — didelė dalis mūsų šalies studentijos nereagavo į gyvybinius klausimus, patogiai ir saugiai, oportunistiniai ir karieristiniai, šalinosi nuo bet kokios protesto akcijos, nuo bet kokio žingsnio, kuris gali įvelti į kebliumus, ko gero—pareikalauti pasiaukojimo.

Žinoma, ne visi tylėjo. Ir tais tamsiais makartistiniais ir ankstyvais po-makartistiniais laikais studentijos tarpe buvo marksistinių, socialistinių, pacifistinių ir kitų "kontraversinių" ratelių. Buvo drąsių jaunuolių, kurie nestatė sau klausimo: "Ar tas pakenks mano ateities karierai?" Bet, bendrai imant, pavadinimas "tylioji karta" buvo užsitarnautas.

Kokia kitokia Amerikos studentija šiandien!

Ją išjudino, kaip tai mes visi žinome, kova už civilines teises, už negrų laisvę. Taip, pirmoje eilėje, kova už negrų laisvę. Beveik visi šiauriečiai, kurie vyksta vasaros atostogų metu į Mississippi, Alabamos, Louisianos ir Georgijos mažus miestelius ir kaimus, yra studentai. Jie rizikuoja būti skaudžiai sumušti, suimti, kankinti, net nužudyti, kaip buvo Šverneris ir Gudmanas, bet jie vyksta, organizuoja savišvietos mokyklas, mokina negrus pusininkus kaip registruotis balsavimams, įsijungia ir vietinių negrų jaunimo veiklą. Tie studentai, negrai ir baltieji (baltieji didžioje daugumoje) apart įprastų mokslo šakų dažnai mokosi tam tikruose kursuose, kaip orientuotis, kuomet teks susidurti su šerifu, kukluksininkų ir kitų baltų rasistų lazdomis, rykštėmis, šunimis, ašarinėmis dujomis...

Bet šalia to balso, balso už negrų lygybę, kitas balsis vis augo: balsas už taiką. Buvusi nebylioji karta ir šiuo klusimu nebetyli. Toli to. Praeitas šeštadienis, balandžio 17, buvo diena, kuri bus atminta Amerikos istorijoje. Tą dieną Amerikos akademinis jaunimas, diktuojamas savo proto ir sąžinės, pakėlė protesto balsą prieš vaikų ir motinų deginimą napalmo bombomis, prieš bombardavimus, kankinimus, prieš nepateisinamą, nemorališką ir beviltę intervenciją, kurią mūsų šalies imperializmas vis platina nelaimingoje Vietnamo šalyje.

Įvairūs šūkiai tą dieną margavo virš dešimčių tūkstančių jaunų demonstrantų galvų, bet vienas, — trumpas, lakoniškas — viską geriausiai išreiškė: "Aš nekovosiu Vietname."

Vieni žuvauti, kiti — prabilti...

Buvo ankstyvas šeštadienio rytas, apie šeštą valandą, kuomet mes, keletas niujorkiečių, lengva mašina patraukėme Washingtono link. Mat, studentų demonstracija turėjo prasidėti apie 11-tą, o pasiekti sostinę nuo New Yorko ima apie penkios valandos.

Tą valandą keliai dar beveik tušti, nors šen ir ten jau matėsi šeimynų pilni automobiliai, iš kurių kaišiojo meškerės — žmonės važiuoja žuvauti. Prie kai kurių mašinų priekabos, ant kurių sukrautos palapinės, ant kitų mašinų palapinės pririštos ant stogų — žmonės važiuoja stovyklauti šio ankstyvo pavasario savaitgalį. Ar tie žuvautojai ir stovyklautojai galvojo apie Vietnamo vaikus ir moteris?

Bet štai ir kitokie automobiliai — šiek tiek labiau pasenę, be priekabų, be meškerių. Jie pilni jaunų žmonių, o prie langų stiklų prikabinti užrašai, ranka nupiešti ant greitųjų prirengti — "Sustabdykite karą Vietname!" "Ištraukime mūsų karo jėgas iš Vietnamo!" "Kariuomenę į Selmą, ne į Vietnamą!"

Mes apsileidome, apsileidome — mūsų mašina be užrašo! Mes nepagalvojome, kad demonstracijos pradžios nereikia laukti Washingtone, kad ji gali prasidėti čia pat, prie Hudsono. Mano draugė išplėšia iš eskizų sąsiuvinio puslapį ir riebiomis raudonomis raidėmis užrašo: "Taikos Vietname!" Užrašas prilipdomas prie lango, kairėje pusėje, kad greičiau prašvilpiantieji meškeriotojai ir stovyklautojai matytų. Mes demonstruojame!

Pusiaukelyje mus pradeda pralenkti greiti dideli autobusai: vienas, kitas, keli, paskui tuzinai. Ant jų didžiuliai sloganai, šie jau spausdinti, — irgi prieš karą Vietname. Tai specialiai samdyti autobusai ir jais važiuoja tūkstančiai New Yorko studentų, balti ir negrai, Hunterio kolegijos ir New Yorko universiteto, Einšteino vardo medicinos mokyklos ir Meno Studentų Lygos. Tarp žvalių besišypsančių jaunuolių ir merginų veidų matosi gitaros, vienur kitur į bohemiją palinkusio studento barzda. Važiuoja pacifistai, kurie prieš bet koki kara, važiuoja liberaliniai nusiteikę demokratai, kurie jaučia, kad mūsų intervencija moraliniai nepateisinama, važiuoja panašiai galvojančios pažangesnės krikščionių grupelės, važiuoja socialistai, važiuoja bohemai, kurie prieš bet kokią unifermą ir regimentaciją, važiuoja tvirti marksistai, kurie gerai supranta, už ką kovoja Vietnamo liaudis — verda diskusijos: pro-Maskva, pro-Pekinas, pro-Belgradas, pro-Havana...

Visi važiuoja su vienu tikslu—prabilti už taiką.

20,000 jaunų žmonių

Pastebėję užrašą ant mūsų mašinos lango, autobusuose prašvilpiantieji studentai mosikuoja mums, ragina mus nenusileisti, palenktyniauti. Bet kaipgi mūsų sena mašina lenktyniaus su galingais autobusais?..

Kuomet mes pasiekiame Washingtono centrą, dauguma studentų jau supa Baltąjį namą. Jie laiko aukštai iškėlę savo transparantus, saulėje plevėsuoja mūsų šalies ir Suvienytų Nacijų Organizacijos vėliavos. Tarp studentų matosi ir pagyvenusių žmonių—tai pažangesni profesoriai, kurie nesivaržė prisidėti prie savo mokinių.

Policijos labai daug. Rankos prie diržų, veidai kaip kaukės, juose neišskaitysi, kaip jiems įsakyta šią demonstraciją traktuoti. Leidimas duotas, bet...

Kitoje gatvės pusėje maža grupelė "kontr-demonstrantų" — Rockwellio naciai, kitokie fašistai, Rytų Europos bėgliai, vyriausiai vengrai. Jie irgi turi sloganus:

"Derybos — raudonas Miunchenas," "Prarasti Vietnamą, tai prarasti Aziją—prarasti pasaulį." Aplink tą mažą grupelę juosta policininkų, saugo juos nuo mūsų, saugo mus nuo jų, ar kaip čia pasakysi... Mes į juos nekreipiame dėmesio.

Demonstracija dar neprasidėjo, dar atvyksta vis naujos ir naujos grupės, o gatvėje jau matosi vietiniai laikraščiai, kurių antgalviai sako: "Dešimt tūkstančių studentų demonstruoja." Toks mūsų šalies žurnalizmas — aprašomas įvykis, kuris dar neįvyko. Bet šiuo kartu tai geras ženklas. Demonstracijos rengėjai tikėjosi dešimties tūkstančių dalyvių. Paprastai komercinė spauda tokios demonstracijos skaičių žymiai sumažina. Matyti, kad kuomet laikraščiai čio spaudon, redakcija jau žinojo, kad link Washingtono rieda daugiau autobusų, negu buvo tikėtasi, jau žinojo, kad bus ne 10,000, o kal dukart daugiau.

Visos grupės jau susiformavo. Eisena pamaži dar kartą apeina Baltąjį namą ir patraukia link Washingtono painklo, kur turi vykti masinis mitingas.

Trumpam laikui išsiskiriu iš eisenos, kad stebėti, kas sakoma pranešamuose šūkiuose. Iš jų daug gali suprasti, koks įvairus tas taikos judėjimas mūsų šalyje. Kai kurie sloganai ragina derėtis su Pietinio Vietnamo Liaudies išsilaisvinimo judėjimu (Vietkongu), kai kurie ragina atnaujinti Ženevos konferenciją. Kai kurie ragina tiesiog ištraukti mūsų jėgas iš Pietryčių Azijos. Kai kurie akcentuoja, kad būtina tuojau nutraukti Šiaurinio Vietnamo bombardavimą. Kai kurie kreipia dėmesį į Vietnamo karo žiaurumą — į napalmo bombas, dujas, civilių žūdymą. O štai grupelė studentų iš New Yorko, kurie save vadina Spartakistais. Rodos, jie priklauso prie grupelės, kuri atskilo nuo taip vadinamo "Ketvirto internacionalo" ir galvoja apie penkto įsteigimą... Jų sloganas sako: "Ne derybos, ne neutralizmas, o darbininkų ir valstiečių valdomas suvienytas Vietnamas!" Panašius sloganus neša ir grupelė propekiniečių. Na, kągi. Tai tikriausiai ne sloganai, kurie gali įtikinti eilinį Amerikos darbo žmogų šiuo momentu. Bet demonstracija tolerantiška ta prasme, kad ji apima visus, kurie prieš mūsų intervenciją Vietname. Eina tikintis protestantas, kurio sloganas sako: "Dievo įsakymas — Nežūdyk — galioja ir Vietname," ir eina ultra-kairietis, kuris ragina solidarizuotis su raudonu Vietnamu. Bet vienas sloganas nustelbia visus kitus, jį neša visos grupės: "Peace in Vietnam!"

Prie Washingtono pamiinklo demonstrantų jau laukia prirengta platforma. Iš jos pranešama, kad demonstracijoje dalyvauja 20,000 žmonių? Kalba kalbėtojai nuo įvairių grupių: Negrų Studentų kovingos grupės SNCC atstovas Bob Parris, žurnalistas I. F. Stone, moterų taikos grupių atstovė Iva Pearce, Studentų už Demokratiją atstovas Paul Potter. Kalba ir vienas senatorius — Grueningas iš Alaskos. Studentai jo kalbą sutinka vietomis šiltai, vietomis vėsiai, vietomis su ledine tyla. Jam aploduojama, kuomet jis sako, kad "taikos labui ir su velniu reikia derėtis." Šalta tyla sutinka jo žodžius apie "totalitarinę santvarką Šiaurės Vietname." Kuomet jis baigia savo kalbą, studentai, visgi, sustoję jam ilgokai ploja: supranta ar nesupranta jis teisingai viską, bet, po viso to, jis vieninteli Kongreso narys, kuris išdrįso ateiti kalbėti mitinge už taiką Vietname.

Mitingas baigtas, Lieka vienas punktas: įteikti peticiją Kongresui. Demonstracija vėl susiformuoja ir patraukia Kongreso rūmų link. Šiuo kartu su daina. Kokia daina? Taikos judėjimas savo dainos neturi. Bet negrų išsilaisvinimo himnas "We Shall Overcome" tinka ir čia. Juk tai, pagaliau, to paties judėjimo dvi pusės. "We Shall Overcome" — mes nugalėsime, skamba iš 20,000 jaunų krūtinių taip, kad rodos, gali būti girdima ir Kongrese ir Baltajame name.

Prie Kapitoliaus laiptų šimtų policininkų eilės. Toliau nei žingsnio! Demonstracijai duotas leidimas mieste, bet ne Kapitoliuje. Aukšto policijos viršininko veidas lyg sako: nemanykite, kad mes taip jau susibičiuliavome... Demonstrantų vadai trumpai pasitaria. Demonstracija turi baigtis taikingai. Peticija bus įteikta per senatorių Greuninga. Vėl suskamba "We Shall Overcome." Paskutinis šaukiamas sloganas: "Jeigu reikės, sugrįšime."

Žirniai

Šis iš pažiūros labai paprastas lietuvių kalbos žodis pragyveno jau ilgą amželį. Jo giminaičių esama visuose penkiuose pasaulio kontinentuose, kai kuriuos šiuos giminančius jūs ir patys gerai pažįstate, bet nenujaučiate, kad jie gali ką nors bendro turėti su lietuvišku žirnio vardu.

Pirmiausia tikras lietuvių kalbos žodžio **žirnis** brolis yra latvių **zirnis**, vartojamas visai ta pačia reikšme. Tačiau estų **hernes**, suomių **herne** jums pasirodys jau labai panašūs į lietuvių bei latvių žirnio vardą, ir retas kas pagalvos, kad tai visai tie patys žodžiai. Mat, mūsų **žirnis**, prieš kokius du tūkstančius metų į estų bei suomių žemes nukeliavęs, svetimame krašte nesijautė taip gerai, kaip gimtinėje, ir štai iš **žirnio** pasidarė **herne**. Estai ar suomiai šiandien kalbėdami net ir nepagalvoja, kad tai ne jų pačių, o nutautęs lietuvių bei latvių kalbų žodis. Taigi ne tik žmonės, bet ir žodžiai, atitrūkę nuo tėvynės, nutausta.

Los Angeles, Cal.

Dėmesio — LLD jubiliejaus atžymėjimas ir pakaitos

Pereitame LLD 145 kp. susirinkime buvo nutarta suruošti pramogą gegužės 9 d., drg. K. Petrikienės pasitikimui. Buvo tikėtasi, jog ji savo plačiu maršrutu, kaipo LLD Centro komitetė pirmininkė, atsilankys ir Kalifornijon, atžymėjimui tos organizacijos 50 metų gyvavimo jubiliejaus.

Tačiau gavus pranešimą, kad Kalifornijos ji nepasieks, įvyko pakaitų. Minėtas atžymėjimas įvyks gegužės 2 d., Danish Hall, 1359 W. 24th St., L. A., su pietumis, paruoštais patyrusių gaspadinių. Bus įvairi programa: kalbų, rodymas Lietuvoje vėliausiai suktų filmų ir kitokių netikėtumų.

Atsilanke pagerbsite ta organizaciją, kuri per 50 metų gyvavimo vedė mus, ateivius, iš tamsybės nevalios, supažindino su klasių skirtumais, su progresu ir kultūra. Nuoširdžiai kviečia visus rengimo komisija.

Taipgi buvo nutarta neturėti kuopos susirinkimo gegužės 9 d., nes tą dieną turėjo įvykti minėtas parengimas, bet įvykus pamainoms, susirinkimas įvyks gegužės 9 d., virš minėtoje vietoje, paprastu laiku.

Kuopa jau gavo mūs gerbiamos autorės Ksaveros Karosienės parašytą knygą **"Su taikos misija aplink pasaulį"**, kurią LLD nariai gausite tik atsilankę į šitą ar kitus susirinkimus, taipgi virš minėtame parengime.

Knyga spausdinta Lietuvoje, su daugeliu paveikslų, ir širdį veriančiais vaizdais, įgytais autorei keliaujant aplink pasaulį.

Po susirinkimo bus kavos ir užkandžių, d. E. Pilėnės pastangomis.

L.L.D. 145 kp. sekr.
S. F. Smith,

ZYLĖS

Zylės — miškų, parkų ir sodų gyventojai. Jų būreliai skraido nuo ivenos šakelės ant kitos, iš medžio į medį. Čia jos ieško vabalų, muselių, įvairių vabzdžių ir lėliukių.

Savo plonu, smailu snapeliu jos išsitraukia vabzdžius iš medžių plyšių ir iš po žievės. Šitais vabzdžiais jos pačios minta ir savo paukščiukus maitina.

Zylėms ateina sunkus laikas žiemą, kai medžiai apsidengia sniegu ir ledais. Tada jos negali prie vabzdžių prieiti.

Zyleles nuo bado ir mirties mes galime išgelbėti. Šituos paukštelius reikia maitinti. Pritaisykime prie lango arba sode lesyklą ir paberkime įvairių sėklų ir duonos trupinėlių.

Zylės — mūsų draugai. Kuo daugiau bus zylių, tuo daugiau bus sunaikinta vabzdžių, daržų ir sodų kenkėjų.

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

Šį įdomų laišką ir nuotraukas iš Molėtų gavo senas laisvietis brooklynietis M. Simon (Simonavičius).

1965-III-22

Gerbiamas tautieti,

Labai atsiprašome, kad taip ilgai neparašėme atsakymo. Širdingai dėkojame Jums už laišką, laikraščius "Laisvę", ir "Vilnį", ir už kalendorių. Mūsų bibliotekoje Jūsų laikraščiais domisi skaitytojai, juos skaito.

Pas mus prasideda pavasaris, atšilo oras, pradėjo tirpti sniegas, tačiau dar tikro pavasario nėra. Ši žiema buvo gana atšiauri, dažnai snigo, smarkiai pūstė, o be to nemaži šalčiai buvo.

Šie metai Lietuvai labai reikšmingi, švęsime 25-ąsias metines Tarybų valdžios ikūrimo. Visą šią didžią šventę nori sutikti su naujais darbo laimėjimais, ruošiasi jubiliejinei respublikinei dainų šventei. Džiugu, kad šiai šventei ruošiasi ir Amerikos lietuviai. Mūsų mieste veikia choras ir šokių kolektyvas, kurių nuotraukas įdedame į laišką.

Mes, bibliotekoje, savo irgi stengiamės prisidėti prie šios didelės šventės. Miesto gyventojams suorganizavome vakarą, kuriame kalbėjo apie tai, kaip pasikeitė Molėtai per šiuos 25 metus. Vakaro metu mokytojas-pensininkas papasakojo, kaip pasikeitė liaudies švietimas. Jei anksčiau galėjo mokytis tik labai maža dalis vaikų, tai dabar privalomas yra aštuonmetis išsilavinimas. Mokiniai mokosi erdviose, šviesiose mokyklose. Daug pasikeitimų įvyko sveikatos apsaugos srityje. Molėtuose anksčiau buvo tik vienas gydytojas, nebuvo nei ligoninės, nei ambulatorijos, tai dabar čia yra ligoninė su 75 lovomis ir 24 gydytojai. Be to yra dar 4 apylinkės ligoninės kaip Aluntoje, Giedraičiuose ir kt. Gydymas yra nemokamas, už ligoninę irgi nereikia mokėti. Kad žmonės nesusirgtų, o ypač vaikai, skiepijami nuo įvairių ligų.

Žmonės nebijo laukti dabar ir senatvės arba netekti darbingumo, kadangi valstybė jais rūpinasi, suteikdama įvairias pašalpas ir pensijas. Jei anksčiau Molėtuose tik 4 žmonės gaudavo pensijas, tai dabar jas gauna 1,500 darbininkų ir tarnautojų ir apie 3 tūkstančius kolūkiečių.

Labai pasikeitė Molėtų miestas, statomi nauji gyvenamieji namai, įstaigos. Dabar vyksta statyba pašto, kuris bus 2-jų aukštų ir parduotuvės, kur bus įrengta ir kavinė. Bus pradėti statyti Tarybų rūmai ir kultūros namai. Greitai statys gyvenamuosius namus keturių aukštų, kol kas buvo statomi tik 2-jų.

Mes Jums siunčiame knygą "Lietuva šiandien," ji padės susipažinti su tais dideliais pasikeitimais.

Tuokart baigsime. Linkime Jums ir Jūsų artimiesiems sveikatos ir laimės.

Lauksime Jūsų laiško. Viso geriausio.

Su pagarba
Bibliotekos darbuotojas

Molėtų Kultūros namų šokėjų kolektyvas

Molėtų Kultūros namų choras

PRANAS ULEVIČIUS Istorijos mokslų kandidatas

Kai kurie užsienio lietuvių ateistų veiklos bruožai

(Tąsa)

M. Mockus, matydamas, kad lietuviai darbininkai mažai kreipia dėmesį į paprasto žmogaus ateisto kalbas, jis pasiryžo pats tapti kunigu. Dėl to, nors ir nemanydamas būti dvasininku, Mockus įstojo į protestantų kunigų seminariją ir ją baigė.

Turėdamas kunigo diplomą, jis pradėjo skaityti paskaitas įvairiomis antireliginėmis temomis. Dažnai lankydavosi ir kitose lietuvių kolonijose su ateistinėmis prakalbomis, kurios turėdavo didelį pasisekimą, nes M. Mockus buvo talentingas kalbėtojas.

Todėl kunigai ėmėsi biauriausių priemonių, kad užkirtus kelią M. Mockaus ateistinei veiklai. Jie siųsdavo davatkas į laisvamanių rengiamas paskaitas, kad jos keltų triukšmą, kad apmėtytų kalbėtoją kiaušiniais ar akmenimis, grasindavo susidoroti arba įskųsdavo policijai.

M. Mockus buvo kelis kartus areštuotas ir teistas. 1919 m. teismas už "Kristaus įžeidimą" nuteisė jį kalėti dvejus metus. Vengdamas kalėjimo, M. Mockus pabėgo į Meksiką. 1927 m. grįžęs į JAV jis vėl ėmė skaityti ateistines paskaitas.

M. Mockus buvo puikus ateistinės minties propaguotojas, jis savo turiningomis paskaitomis daug lietuvių ištraukęs iš klerikalizmo pinklių.

Antanas Graičiūnas

Antanas Graičiūnas (1870-1952 m.), baigęs Liepojos gimnaziją, kurį laiką dirbo vaistinėje Maskvoje. 1889 m. atvyko į JAV. Iš pradžių padirbėjęs anglies kasyklose, 1894-1900 m. studijavo mediciną, o po to vertėsi gydytojo praktika ir turėjo vaistinę Čikagoje. Jis sėkmingai dirbo kultūrinį darbą Lietuvių mokslo draugystės Amerikoje, buvo vienas aktyviausių įsteigiant ir leidžiant darbininkų savaitraštį "Nauja gadynė."

A. Graičiūnas daug dirbo Lietuvių laisvamanių susivienijime Amerikoje; jis rašė ateizmo, medicinos ir kitais klausimais pažangiojoje periodinėje spaudoje ir keliolika darbų išleido atskirais leidiniais: "Sveikata" (1911 m.), "Naminė musė ligų platintoja ir nuodas drugio skiepytojas" (1924 m.) ir kitus. 1921-1925 m. redagavo žurnalą "Gydytojas."

Vincas Karalius (1864-1944 m.) mokėsi Gudeliuose ir Veiverių mokytojų seminarijoje. 1889 m. atvyko į JAV. Baltimorėje įsteigė siuvyklą, kurios pelno dalį skirdavo laikraščiams ir knygoms leisti. Leido socialistinės krypties laikraštį "Kardas" (1896-1898 m.), žurnalą "Galybė" (1898 m.), savaitraštį "Spindulys" (1904-1907 m.). Jis taip pat leido ateistinio turinio knygas: G. Makdonaldo (pats vertė) "Įrankiai šventos inkvizicijos" (1897 m.), J. Šliupo "Išganymas vargdienio" (1897 m.) ir kitas. Ateistiniais klausimais rašė periodinėje spaudoje.

Kiti įžymūs ateistai

Čikagos lietuvių laikraščio "Lietuva" leidėjo Antano Olševskio (1863-1942 m.) pakviestas, 1895 m. į JAV atvyko Juozas Adomaitis-Šernas (1859-1922 m.). J. Adomaitis buvo mokęsis Lukšiuose ir Marijampolėje. Tėvui mirus, jis netrukus persikėlė į Varšuvą, kur tarnaudamas susipažino su pažangiais veikėjais ir 1885 m. ėmė bendradarbiauti "Aušroje," "Unijoje," "Lietuviškajame balse." Varšuvoje 1888 ma. įsikūrus lietuvių studentų draugijai "Lietuvai" ir jai nutarus leisti laikraštį "Varpą," J. Adomaitis kartu su Jonu Gaidamavičium (1860-1912 m.), Vincu Kudirka (1858-1899 m.) ir kitais atliko parengiamuosius darbus laikraščiui leisti. Nuo pat pirmojo numerio (1889 m.) jis buvo aktyvus "Varpo" bendradarbis, o vėliau kurį laiką laikraštį ir redagavo. Dirbdamas "Varpe," J. Adomaitis radikalėjo, jis smerkė carizmo rusifikacijos ir priespaudos politiką ir pasisakė už kovą prieš carizmą drauge su rusų, lenkų ir kitų tautų liaudimi. Tokios J. Adomaičio pažiūros nepatiko "Varpe" įsigalėjusiems buržuaziniams liberalams ir dėl to jis iš "Varpo" redakcijos turėjo pasitraukti. 1892-1894 m. J. Adomaitis dirbo Mislerio emigracijos biure Bremene (Vokietija).

J. Adomaičio pasaulėžiūra galutinai susiformavo Čikagoje, kai jis redagavo laikraštį "Lietuva." Jis tapo aktyviu materialistinių ir ateistinių idėjų propaguotoju, kovotoju prieš obskurantizmą. Be gausios publicistikos, išspausdintos periodinėje spaudoje, J. Adomaitis, sekdamas kitais autoriais, parašė ir išleido atskirais leidiniais: "Apie žemę ir kitus svietus, jų būvį ir pabaigą" (1896 m.), "Biologija arba mokslas apie gyvus daiktus" (1901 m.), "Etnografija arba mokslas apie žemės tautas" (1903 m.) ir daug kitų knygų (iš viso 17), kurias pasirašydavo Šerno slapyvardžiu. Tai mokslo populiarinimo darbai, kuriuose, remiantis materialistine pasaulėžiūra, aiškinami gamtos procesai bei socialiniai reiškiniai, kritikuojama idealizmas ir religinės dogmos, parodoma, kad religija ir dvasininkija yra pažangos ir mokslo stabdys. Vis dėlto J. Adomaitis nesuprato religijos klasinio pobūdžio, jis manė, kad, norint ją įveikti, užtenka tik šviesti žmones ir demaskuoti dvasininkus.

Už materialistines ir ateistines pažiūras J. Adomaitį puolė klerikalai ir buržuaziniai liberalai. "Lietuvos" redakcijoje įsigalėjus reakcionieriams, 1921 m. J. Adomaitis buvo atleistas iš darbo ir sekančiais metais mirė badu Čikagoje.

Antanas Metelionis

Antanas Metelionis (1888-1962 m.) gimė Dzūkijoje. 1905 m. atvyko į JAV. Pirmuosius 18 metų jis dirbo anglies kasyklose, o vėliau Detroite automobilių pramonėje. Susipažinęs su ateistine literatūra, ypač su V. Debmbskio "Imtynės varguolių su bagočiais ir socialistų Suvienytose Valstijose platforma," "Iš ko kyla melai ir visokios skriaudos žmonijoje" bei kitais jo leidiniais, tapo ateistu.

1910 m. A. Metelionis pradėjo bendradarbiauti JAV lietuvių spaudoje. Jis, studijuodamas R. Ingersolio, E. Haldemano ir kitų autorių ateistinius raštus, daug laiko skyrė "šventiems raštams," ypač biblijai nagrinėti.

Be daugybės straipsnių ateistinėmis temomis, išspausdintų periodinėje spaudoje, A. Metelionis išleido atskirais leidiniais "Krikščionybė ir ką ji davė darbininkams" (1935 m.), "Pekla, kur ji, kam ir dėl ko?" (1941 m.), "Apie dievus ir žmones" 1 tomas (1955 m.) ir 2 tomas (1959 m.).

A. Metelionis savo raštuose nagrinėjo religijos kilmę, jos reikšmę. Jo raštuose pateikiama daug medžiagos, demaskuojančios religinius prietarus.

Daug vietos A. Metelionis skyrė aiškinimui, kad religija yra valdančiųjų klasių įrankis darbo žmonėms mulkinti, padaryti juos paklusnius išnaudotojams.

Jis, kritiškai nagrinėdamas krikščionių bažnyčios, ypač katalikų veiklą, kuri lietuviams geriausiai žinoma, su kuria kasdieniniame gyvenime susiduriama, priėjo išvadą, kad katalikybė lietuvių tautai atnešė labai didelių nelaimių, ir, remdamasis istoriniais faktais, parodė, kad religija visais laikais trukdė žmonijai teisingai suprasti gamtos reiškinius, neleido siekti šviesesnės ateities.

Dr. A. Margeris

Algirdas Margeris (Konstantinas Šeštokas) gimė 1889 m. Sarmačinų kaime (Vilkaviškio rajonas). Baigęs pradinę mokyklą, jis įsitraukė į revoliucinį judėjimą. 1907 m. atvyko į JAV. Pradžioje jis dirbo anglies kasyklose, vėliau mokėsi, dirbo fabrikuose ir vėl mokėsi. Įsijungė į ateistinę veiklą ir Lietuvių socialistų sąjungą, ėmė bendradarbiauti pažangioje lietuvių spaudoje. 1925 m. baigęs medicinos mokslus verčiasi gydytojo praktika Čikagoje.

A. Margerio kūryba išleista Amerikoje atskirais leidiniais "Šliuptarniai" (1949 m.), "Širdies rūmai" (1951 m.), "Čikagos šešėliai" (1952 m.), "Saulės rūstybė" (1955 m.) ir kiti. Tarybų Lietuvoje A. Margerio raštai leidžiami ir noriai skaitomi. Jis du kartus lankėsi Tarybų Lietuvoje ir, čia būdamas, surinko daug autentiškos medžiagos apie naują bei prasmingą Lietuvos žmonių gyvenimą. A. Margeris parašė ir Čikagoje išleido knygą "150 dienų Tarybų Lietuvoje" (1961 m.).

A. Margerio publicistinėje ir grožinėje kūryboje ryški ateistinė kryptis, jis daug nuveikė, kovodamas prieš tamsybininkus.

Senas Vincas

Vincas Jakštys — Senas Vincas (1880-1961 m.) gimė Skliausčių kaime (Vilkaviškio rajonas). 1900 m. išvyko į Angliją. Dirbo Škotijoje anglies kasyklose. Jis prisidėjo prie Lietuvių socialistų sąjungos Didžiojoje Britanijoje įkūrimo, 1907 m. padėjo įsteigti laikraštį "Rankpelnis," jame bendradarbiavo ir kurį laiką dirbo "Rankpelnio" spaustuvėje. 1909 m. atvykęs į JAV dirbo "Kovos" spaustuvėje, o vėliau administratoriumi.

Senas Vincas bendradarbiavo "Kovoje," "Laisvėje," "Vilnyje" ir kituose pažangiuose laikraščiuose bei žurnaluose. 1912 m. Filadelfijoje išėjo iš spaudos Seno Vinco komedijų rinkinys "Paslaptis." Komedijose jis demaskavo dvasininkiją ir kėlė kovos nuotaiką prieš tamsybininkus. Vėliau Senas Vincas parašė nemažai apsakymų antireliginėmis temomis. 1929 m. Amerikos lietuvių darbininkų literatūros draugija išleido Seno Vinco Raštų 1 tomą, kuriame taip pat randame medžiagos, nukreiptos prieš obskurantus. Vilniuje išleista Seno Vinco knyga "Gyvenimo verpetuose" (1958 m.).

A. Karalius

Antanas Karalius (1890-1932 m.) mokėsi Šakiuose ir Suvalkų gimazijoje. 1909 m. atvyko į JAV. Baigęs medicinos mokslus, vertėsi gydytojo praktika Čikagoje. Aktyviai dalyvavo Lietuvių laisvamanių susivienijimo Amerikoje veikloje. Išvertė, parašė ir išleido keliolika knygų, propaguojančių materialistines ir ateistines idėjas. Jų tarpe vertimai: P. Lafargo "Nuosavybės išsivystymas" (1913 m.), J. Vorko "Kas yra taip, ir kas ne taip?" (1913 m.), A. Leviso "Draugijų ir organizmų evoliucija" (1914 m.), V. Klarko "Barbora Ulbryka arba kliošlorius ir jėzuitai" (1919 m.), H. Almero "Padavimai apie įvairias tautas" (1921 m.); originalios knygos: "Bakterijos" (1922 m.), "Namų daktaras" (1930 m.). Redagavo: "Lietuvių žurnalą" (1923-1924 m.), "Šakę" (1926-1928 m.). Paskelbė daug straipsnių medicinos, higienos ir ateizmo klausimais.

Dr. A. Petrika

Antanas Petrika gimė 1891 m. Steponų kaime (Vilkaviškio rajonas). Pramokęs siuvėjo amato 1910 m. išvyko į JAV, kur netrukus įsijungė į pažangią visuomeninę veiklą, ėmė bendradarbiauti "Kovoje," "Laisvėje" ir kituose pažangiuose laikraščiuose. 1921 m. jis baigė odontologijos kolegiją ir gavo dantų gydytojo diplomą. Daugiau kaip 50 metų A. Petrika bendradarbiauja pažangioje periodinėje spaudoje, rašydamas įvairiais mokslo ir visuomeniniais klausimais. Jis taip pat išleido atskirais leidiniais "Atmosfera, arba oro gazai ir jų ypatybės" (1919 m.), "Dentisterijos A-B-C" (1925 m.) ir kitas. Taip pat išvertė į lietuvių kalbą kelias knygas. A. Petrikos publicistikoje žymią vietą užima ateistinė tematika. Vilniuje išleista A. Petrikos knyga "Apie šventraštį, erezijas ir inkviziciją" (1964 m.).

(Bus daugiau)

ATOMINĖS KANUOLĖS JAU VIETNAME

New Workas. — "The Worker" iš balandžio 18 dienos rašė, kad Jungtinės Valstijos jau pristatė į Pietų Vietnamą branduoliniais (atominiais) sviediniais šaudančias kanuoles.

Massachusetts LMS Antroji apskritis

Jau tik prisiminus tą pavadinimą, mus — senosios kartos lietuvius, gyvenusius Naujosios Anglijos ribose— pagauna nostalgiškas ūpas, ir žmogus mintmis nuskrendi į praeitį perbėgti įvykius, buvusius pageidavimus siekius ir tą mūsų visų jaunų-žaliukų ekstazą, su kuriuo metėmės į saviveiklininkų meninę veiklą ir džiaugėmės savo pasiekimais lietuvių kultūriniame židinyje toli nuo savo gimtinės.

LMS Antroji apskritis š. m. gegužės mėnesį švęs 45 metų sukaktį su koncertine programa ir dar su kai kuo.

Prieš 45 metus Naujoje Anglijoje, kur tik buvo didesnės lietuvių kolonijos, prasidėjo tvertis mišrūs chorai, o teatrališki rateliai jau anksčiau čia buvo. Apie tą laiką kilo mintis sutverti Lietuvių meno sąjungą aptarnavimui saviveiklininkų reikalingais vadovėliais, muzika ir veikalais, nes tuo laiku jau po visą Ameriką tarp lietuvių tvėrėsi ar jau buvo susitvėrę panašios saviveiklininkų grupės.

Po 45 metų audringos veiklos — pakilimo triumfų ir atoslūgių — visi veikėjai ir rėmėjai pradėjo senti ir iš tos skaitlingos organizacijos metai po metų beliko tik saldus prisiminimas.

Antrojoje apskrityje liko tik Worcesterio Aido choras, Hartfordo choras, Brocktono Vyrų grupė, keletas solistų. Jau dingo tie laikai, kai į metinius Antrosios apskrities koncertus suvažiuodavo po aštuonis chorus, po pora žvaigždžių solistų dainininkų kaip tai: Menkeliūnaitė, Anna Kaskas, Putvinskaitė, Salaveičikiūtė, Mineikytė, Butėnas ir visa eilė lokalinių solistų ir instrumentalistų.

Kas gali užmiršti tuos grandioziškus koncertus Worcesterio Mechanics Hall (salėje), So. Bostono Broadway teatre, Bostono Jordan Hall, New Yorko Aido choro statomus "Kornevilio varpus," ir daugybę kitų koncertų mažesnėse salėse, kurios talpindavo iki tūkstančio klausytojų? Kiek jaunuolių May Meškus buvo pritraukusi į menininkų eiles ir paskatinusi tapti menininkais, o ji geriau už bet ką mokėjo prie jaunuolių prieiti ir su jais sutapti.

Galų gale jaunuolių Menininkų vasarinė mokykla Olimpijos parke, Worcesteryje, kiek tai ūpo sukeldavo. Tik gaila, kad mokyklos mokiniai kaip bitės išskraidė po plačiąją Ameriką ir sutirpo amerikoniškoje masėje.

Visi koncertai, visos operetės, visi dramatiški vaidinimai liko praeityje. Mes visi veikėme, dirbome kas ką galėome, kas ką mokėjome. Dirbome ir sykiu linksminomės.

Per dideles pastangas, per ryžtą, dar išliko trupiniai to, kas buvo sukurta per daugelį metų, ir kas per daugelį metų saldė mūsų, vargšų, gyvenimą saulėtose dienose, kaip ir lietingose ir audringose. Gal nė tų trupinių jau nebūtų likę, jei ne pastangos ir patvarumas kai kurių veikimo veteranų, kurie nepasidavė gyvenimo aktualijai, kurie skelbė sveiką filosofiją, nepasiduoti senatvės manijai, kurie teigė, kad kol esame gyvi, tol esame ir jauni.

Nebūkime gyvais lavonais. Nemirkime pirm laiko; gyvenimas mus dar vilioja ir daug ko žada. Gal daugelis iš mūsų Worcesterio parengimuose, pertraukos metu, pamatę M. Sukackienę, išeinančią iš po uždangos, esate pasakę: "Štai ji ir vėl gyvus numirėlius kels ir jaunystės eleksyro įpils."

Bet jei ne Sukackienė, ne Janulių šeima, ne mokytojas Dirvelis, kuris visus choristus solistais padarė, tai Aido choras būtų nuėjęs visų kitų chorų pėdomis...

Worcesteriečiai yra laimingesni tuo, kad jie nuo senų laikų turėjo laimę turėti Aido choro nariu Joną Sabaliauską, kuris buvo ne tik solistas, bet ir visokeriopai prisidėjo prie choro palaikymo, o kada Ona Dirvelienė su juo sukūrė duetą, tai worcesteriečiai visa galva paaugo. Dar gana daug mūsų Antrosios apskrities saviveiklininkų adresu galima priminti pliusų ir minusų.

Nežiūrint visų sunkumų ir nesusipratimų, visgi LMS Antroji apskritis išarė ilgą ir gilią vagą mūsų kultūriniame ir organizaciniame gyvenime, ir mes visi, kurie prie to darbo prisidėjome, pelnytai galime didžiuotis, kad laiką praleidome ne veltui. Ir kol mūsų krūtinėse rusena kibirkštėlė gyvybės, o su ja ir meilė viskam, kas dora ir gražu, neapleiskime to darbo, nes jis mums visiems teikė daug malonumo ir gyvenimo tikslą..

Manau, kad Lietuvių meno sąjungos Antroji apskritis tinkamai 45 metų sukaktį paminės.

Valio jums visiems!

Arejas

Mahanoy City, Pa.

Balandžio 11 d. draugai ALDLD ir LDS kuopų susirinko pas K. Motuzus Shenandoryje pasikalbėti apie mūsų parengimus šiais metais. Po pasikalbėjimo nutarta rengti pikniką liepos (July) 18 d. toje pačioje vietoje, pur paskiausi piknikai buvo rengiami, Martišin Grove. Apie pikniką parašysime daugiau vėliau. Šiuo tarpu trokštame, kad aplinkinės mūsų kuopos nerengtų piknikų tą pačią dieną. Prašome draugų, kurie rengs šiemet piknikus, taipgi pranešti per spaudą, iš vengimui klaidų. Mes turime užstatyti kauciją iš ankto, atsitikus reikalui atsisakyti, mes prarandame užstatą.

Šį pikniką rengiame, kaip ir visus pirmiau: mūsų spaudos naudai. Prašome vusus draugus ir drauges įsitėmyti laiką, vietą ir lankytis į mūsų parengimą.

Rengimo Komisija

NESUSITARIA INDIJA IR PAKISTANAS

New Delhi. — Indija ir Pakistanas vis negali susitarti Kašmyro teritorijos reikalais. Indijos vyriausybė kaltina Pakistaną, kad jo armijos daliniai užėmė du miestelius Ranną ir Gutčį, apie 2,000 jardų Indijos teritorijoje.

Philadelphia, Pa.

Balandžio 17 d. įvyko pobūvis — išleistuvės draugės Julijos Smitienės. Išvakarėse velykų, kuomet šeimynos ruošiasi susitikti su giminėmis, nebuvo publika tokia skaitlinga, kokios tikėjomės. Tačiau susirinkę gražiai laiką praleido prie draugės Griciūnienės pagamintų užkandžių; jai pagelbėjo Gustaitienė. Ačiū joms. Susirinkusieji, dėkodami, sumetė lėšų padengimui $62. Drg. Smitienė gavo paramos "Vilniai" $69, ir gautas vienas naujas narys. Pobūvis nusisekė.

Draugė Smitienė, vykdama į Chicagą, vežasi ir savo dėdę virš 80 metų, kuris pas ją gyveno. Netenkame dviejų kuopos narių, bet Julė Smitienė, išvykdama, gavo 5 naujus narius į LLD 10 kuopą.

Pokylyje pasakyta gražių kalbų su linkėjimais nuvykusiai į didmiestį laimingai gyventi. Smitienė perbėgo savo veiklą iš praeities veikimo Philadelphijoje. Visų kalbos buvo įdomios.

Laimingos jai kelionės ir laimingo gyvenimo ir nepamiršti philadelphiečių!

Kadangi Smitienė buvo LDS 5 kuopos finansų sekretorė, tai dabar jos vietą užima O. Žalnieraitienė, 1009 Jackson St. Telefonas HO. 8-7226. LDS 5 kuopos nariai įsitėmykite naują sekretorės adresą. Žalnieraitienė buvo ilgametė kuopos iždininkė ir turi pažintį su kuopos nariais.

—:—

Balandžio 17 d. buvo išvykę į Washingtoną dalyvauti demonstracijoje prieš karą Vietname drgg. Pranaitis ir Baranauskas.

—:—

Baigėme žieminius parengimus svetainėje. Paeiliui įvyko trys parengimai ir visi trys nusisekė. Ačiū mūsų geriems parengimų lankytojams. Jubiliejiniame vajuje gauta 5 nauji nariai. Metų pabaiga dar toli. Rengiamės vykti į baltimoriečių pikniką birželio 20 dieną. Paimtas Public Service busas — kelionės saugumas užtikrintas.

—:—

Frankford Arsenal viršininkai praneša, kad su birželio 5 d. bus atleista 410 darbininkų.

—:—

Garaet Ray Bridges, 37 metų, areštuotas už pasakymą, kad nusipirks 30-30 šautuvą ir nušaus prezidentą Johnsoną ir dr. Martin Luther King. Padėtas po $10,000 užstato ir laikomas kalėjime Philadelphijoje.

—:—

Valstijos darbo sekretoriaus Young pranešimu, Pennsylvanijos balstijoje bedarbių yra 233,000.

Mirė lietuviai

Balandžio 8 d. mirė Adomas Diksaitis.

Balandžio 10 d. mirė Antanas Dambrauskas. Buvo pašarvotas Bates šermenynėje. Palaidotas Oakland kapinėse.

Balandžio 11 d. mirė Mary Ignotas. Buvo pašarvota Kavaliausko šermenynėje. Palaidota Holy Cross kapinėse.

Balandžio 4 d. mirė Kazys Balgūnas. Buvo pašarvotas Kavaliausko šermenynėje.

Balandžio 4 d. mirė Anna Szemaitis. Palaidota Holy Cross kapinėse.

Pilietis

LMS Antrosios apskrities pavasarinis koncertas

Jau buvo "Laisvėje" pranešta, kad šis LMS koncertas turėjo įvkti gegužės 2 d. Į jį prižadėjo atvažiuoti čikagiečiai menininkai; jie ir dieną buvo nustatę. Tačiau balandžio 12 d. gavau atsakymą, kad jie negalės šį pavasarį pas mus atvažiuoti (dėl nežinomos priežasties). Tik pastebi, kad rudenį jie tikrai atvažiuos ir palinksmins mus. Dėl šios priežasties mes, 2-ros apskrities koncerto rengimo komitetas, nusitarėme pavasarinį koncertą laikyti gegužės 23 d., 1:30 val. popiet, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott St., Worcestery.

Mes labai norėjome ir dėjome visas pastangas, kad čikagiečiai atvyktų ir palinksmintų Naujosios Anglijos lietuvius. Vis viena, pavasarinis koncertas įvyks —čikagiečių vietą užpildys niujorkiečiai. Kiek jau yra žinoma, jų atvažiuos kvartetas ir solistų.

Dalyvaus Montellos Vyrų grupė ir solistai, Hartfordo choras, o ką jau bekalbėti apie worcesteriečius — jie vieni gali atlikti koncertų programas, ir jie prisidės prie šio koncerto, kiek bus reikalo.

Mūsų gyvenimas reikalauja sočiai kūną pavalgydinti, bet nuovargio prislėgtą ūpą reikia išbudinti su daina. Tą geriausiai padaryti pavasarį, kuomet atbunda visa gamta.

Nepamirškite šio koncerto, kuris bus gegužės 23 d. Worcestery. (Tėmykite skelbimus.)

J. Petruškevičius
Apskr. pirmininkas

WORCESTER, MASS.

Balandžio 16 d. prakalbos ir filmų rodymas gerai pavyko. Filmams užsibaigus, buvo perstatyta tik ką grįžus po ilgos kelionės po Lietuvą LLD Centro pirmininkė Katryna Petrikienė, kuri davė pranešimą iš savo kelionės.

Daugiausia kalbėjo apie Lietuvos jaunimą, mokyklas, ligonines, ypač visi buvo suinteresuoti apie vaikučių auklėjimą lopšeliuose ir darželiuse, kuriuose dirbdamos motinos palieka savo mažylius po priežiūra specialiai lavintų auklėtojų.

Užbaigus kalbėti apie Lietuvą, priminė, kad šiemet mūsų garbingos Draugijos yra 50 metų jubiliejinė sukaktis, primindama, kokią svarbią rolę suvaidino lietuvių ateivijoje Amerikoje.Literatūros D-jos centro sekretorius Jonas Grybas parodė keletą filmų iš Tarybų Lietuvos. Filmai visiems patiko. Filmininkas sakė, kai tik gaus naujų filmų iš Lietuvos, atvažiuos juos worcesteriečiams parodyti.

Publikoje matėsi naujų veidų, pirmiau nematytų. Visi sako, kad kitą kartą kai bus rodomi filmai iš Lietuvos, ateis ir savo pažįstamus atsives.

Šiemet Tarybų Lietuvoje įvyksta dainų šventė, kurioje dainuos visa Lietuva. Mūsų Aido choro dainininkės ir kitų chorų dainininkai dalyvaus tose iškilmėse ir kartu su visa Lietuva dainuos.

Šiemet sukanka 25 metai, kai iš Lietuvos pabėgo Smetona su savo zoskomus, jadvygomis, vyskupais ir prelatais per beržyną pas Hitlerį.

Kuomet Lietuvos liaudis švęs iškilmingą 25 metų sukaktį su dainomis, kurios skambės po visą Lietuvą, ir džiaugsis savo laimėjimais, gi tuo pačiu laiku subėgę į mūsų šalį smetonininkai, impulevičiai, paškevičiai, brizgiai ir kiti nusikaltėliai prieš Lietuvos liaudį gries dantimis prieš tarybinės Lietuvos laimėjimus, prisimindami savo saldų gyvenimą, kuomet Smetona su vyskupais ir prelatais valdė Lietuvą.

Balandžio 12 d. įvyko LLD 11kp. susirinkimas. Nariai nepabijojo lietaus, atėjo. Kuopos komitetas raportavo iš draugijos jubiliejinio banketo, sakė, kad jis pavyko, kaip buvo numatyta, davė gražaus pelno, iš kurio pasveikinsim dienraštį "Vilnį" laikraščio 45 metų sukaktimi. Sukackienė raportavo, jog renka pasveikinimus "Vilniai". Kas dar neprisidėjote, nevėluokite pasveikinti.

Kuopos komitetas raportavo, kad jau artinasi kuopos senų daiktų išpardavimas, kuris įvyks gegužės 19-20 d.d. Kas dar turite apnešiotų drabužių, tai proga "klazetus" ištuštinti, kad būtų vietos dėl naujos mados. Mes viską priimsime. Pašaukit mus, turime pirkėjų.

Mirė Ona Žukauskaitė-Rudnickienė, Jono Rudnicko žmona. Abu jie yra LLD kp. nariai.

Likosi liūdesyje vyras Jonas, 3 sūnūs ir 4 anūkai. Lai būna jai šios šalies šaltoje žemėje ramus poilsis. Reiškiame užuojautą Jonui ir sūnums.

Jaskevičius

Washingtonas. — Čia lankėsi Anglijos premjeras H. Wilsonas.

Washingtonas. — Kongresas paskyrė $522,000 pastatymui dviejų šarvuotų automobilių prezidentui Johnsonui.

Haverhill, Mass.

Bežiūrinėjant savo knygynėlį, radau didelę ir gražią knygą, parašytą dr. A. Margerio — "150 dienų Tarybų Lietuvoje."

Aš tą knygą seniau perskaičiau, bet kadangi knyga gerai parašyta ir daug nuotraukų, tai, rodos, kad vaikščioju po Lietuvą ir savo akimis matau, kaip dabar ten žmonės dirba, stato gyvenamuosius namus, mokyklas, dirbtuves. Visi dirba ir mokosi, jauni ir seni.

Nėra ko stebėtis, kad čia ponai taip labai ant Lietuvos pyksta, landžioja pas miestų viršininkus, net važinėja į Washingtoną, kad tik pakenktų Lietuvai ir jos žmonėms. Ponai pastato save pajuokai. Darbininkai, paėmę viską į savo rankas, paėmė ant visados ir niekam neatiduos. O ponų ašaros nueis vėjais.

Tik ką perskaičiau knygą ir gavau kitą knygą, kurią parašė Ksavera Karosienė — "Su taikos misija aplink pasaulį." Ji apkeliavo beveik visą pasaulį, tai aš mnau, kad bus įdomi ir jos knyga, nes ji turi daug ką pasakyti.

—:—

Sutikau Mary Kazlauskienę ir užklausiau apie Petrikienės prakalbas balandžio 24 Maple Parke. Mary sakė: "Važiuosiu ir nuvešiu visus, kas tik norės važiuoti." Petrikienę girdėjau kalbant jau daug kartų. Gera kalbėtoja, verta visiems jos pasiklausyti.

—:—

Kovo mėnesį policija rado pamestų ir pavogtų daiktų, ir sugrąžino žmonėms, vertės $16,020.

Darbininkė

Brockton, Mass.

Balandžio 11 d., Lietuvių Tautiško Namo žemutinėje svetainėje, turėjome filmus iš Lietuvos. Rodė Jonas Petruškevičius, kuris besilankydamas Lietuvoje juos susuko.

Publikos buvo neperdaug. Petruškevičiaus naujas aparatas veikė gerai. Parodė savo ir kitų filmus iš Lietuvos. Paveikslai buvo aiškūs. Dėkui jam, kad jis pasitarnavo už mažą atlyginimą. Rengė LLD 6 kuopa dėl Lietuvių Tautiško Namo knygyno.

George Shimaitis

Lowell, Mass.

"Laisvės" skaitytojas, rėmėjas ir LLD 44 kuopos narys K. Kajutis buvo rimtai susirgęs. Savaitę buvo ligoninėje, Paskui grįžo pas dukrą ir žentą ir gerai sutvirtėjo. Nors jau sulaukęs virš 80 metų amžiaus, bet vis dar tvirtai laikosi, dalyvauja parengimuose, ketina vykti į "Laisvės" metinį pikniką. Būk sveikas, Kazy!

Mirė Antanas Drazdauskas. Seniau buvo laisvas, priklausė prie darbininkiškų organizacijų. Bet senatvė jį palaužė, nustojo "Laisvę" skaitęs ir dalyvavęs parengimuose. Kada mirė, tai pažangiečiai sužinojo tik po jo laidotuvių.

Aplankiau d. Stasį Penkauską, Lawrence. Po sunkios ligos, yra sumenkęs, bet turi viltį, kad sveikata pasitaisys, kad vėl galės rašyti korespondencijas ir dalyvauti veikime.

Kaip žinia, Mass. valstijos apskričių metinis piknikas įvyks birželio 20 dieną, Maple Parke. Penkauskas rūpinasi pikniku, dalina plakatus, trokšta, kad jo sveikata iki to laiko sutvirtėtų. Linkiu jam pilnai pasveikti.

J. Blažonis

New Kensington, Pa.

Mirė J. Tamošiūnas

Balandžio 5 d., sulaukęs 79 metų amžiaus, mirė Julius Tamošiūnas. Mirties priežastis —širdies priepuolis, kuris jį per daugelį metų kankino. Paliko liūdinčius savo žmonelę, 4 sūnus ir 9 anūkus.

Julius buvo pašarvotas pas laidotuvių direktorių Rusevičių. Per abu vakarus žmonės skaitlingai lankėsi į šermeninę, kaip senosios kartos, taip ir jaunimo, buvo ir kitataučių. Juliaus karstą puošė gėlių vainikai, o dar gražiau buvo, kad nebuvo apstatytas kryželiais, laisvai gyveno, laisvai ir pašarvotas.

Julius gimė 1885 metais, Sidabrų parapijoje. Turėjo brolį Marcalį, kuris mirė 1936 m. Julius, atitarnavęs Rusijos armijoje, persikėlė gyventi į Užusienio kaimą, Pakrojaus parapijon. Apsivedė su Sliukiute, į Ameriką atvažiavo 1911 metais. Čionai per visą laiką gyveno 54 metus. Dirbo anglies kasyklose. Gyvenimo pradžia buvo varginga, nes už anglies tonos iškasimą mokėjo tik 28 centus.

Su pirmąja žmona sugyveno tris sūnus. Iš jų vyriausias, Bronius, gyvena žemės ūkyje; antras, Levonas, žuvo Antrajame pasauliniame kare; trečias, Viktoras, yra pasaulinio karo veteranas, netekęs sveikatos.

1927 metais Juliaus pirmoji žmona mirė. Jam likus su mažais vaikais buvo būtinas reikalas vesti. 1929 metais nuvyko į Lietuvą ir ten Bedrių kaime, Stašiūnų par., vedė Konstanciją Daneliutę. Jie sugyveno du sūnus. Pranas jau baigė kolegiją, o Jonas dar šiemet baigs.

Julius ir jo žmona yra daug aukoję progreswvei spaudai, "Laisvei" ir "Vilniai". Abu veikė LLD 74 ir LDS 10 kuopose. Ir dabar K. Tamošiūnienė, pagerbdama savo mylimą vyrą,, "Laisvei" aukojo $25.

Balandžiio 8 d. susirinkęs skaitlingas būrys į šermeninę atsisveikino su Juliumi ant visados. Ona Miliauskienė, iš Pittsburgho, pasakė atsisveikinimo kalbą. 16 automobilių su palydovais palydėjo Juliaus palaikus į Greenwood Memorial parko kapines. Prie duobės Ona Miliauskienė pasakė kitą kalbą.

Nuo kapinių K. Tamošiūnienė palydovus užprašė pas sūnų Viktorą pietų. K. Tamošiūnienė dėkoja grabnešiams, visiems palydovams, taria ačiū už vainikus.

Garbė Tamošiūnienei ir jos sūnums, kad Julių palaidojo laisvai, kaip jis pageidavo, kaip velionis gyveno.. Lai jam būva amžina ramybė, o jo šeimai reiškiu užuojautą.

C. Stashinsky

Philadelphia, Pa.

Respublikonų klubo nariai džiaugiasi

Prabėgo du mėnesiai laiko, kai tapo išrinktas naujas klubo pirmininkas Kazimieras Povilaitis. Pasidėkojant jo sumanumui, darbštumui ir sąžiningumui, klubo nariai pradėjo gauti nuo balandžio 13 dienos čekius — tapo padarytas pirmutinis pinigų išmokėjimas. Kai kurie nariai gavo po šimtinę kitą, po du šimtus. Išmokėta taip pat narių pamokėtos duoklės.

Štai, ką rašo man Povilaitis: Jūsų laišką gavau balandžio 4 dieną. Iš pradžių neturėjau nieko aiškaus Jums pranešti, nes reikalai nebuvo dar sutvarkyti, bet dabar, balandžio 11 dieną, pranešu Jums, kad viskas sutvarkyta. Knygos peržiūrėtos ir bus atlikti pirmi išimokėjimai pagal skyrių. Vėliau nariai gaus po antrą čekį, kada bus parduotas gėrimų leidimas, už kurį gausime $2,200. Klubo namo "settlementas" įvyks balandžio 23 dieną ir gausime $15,000. Klubo rakandai parduoti už $1,000.

Sekantis klubo susirinkimas įvyks sekamadienį, gegužės 9 d., 2 val. popiet, Lietuvių muzikalinio namo patalpose, 2715 E. Allegheny Ave.. Prašau dalyvauti susirinkime. Už keleto dienų gausite čekį. (Balandžio 15 d. gavau $209.)

Tai tokios naujienos kas link klubo.

Jeigu būtų reikalinga, tai galite pasišaukti mane po val. vakare telefonu Tilden 5-6118.

J. A. Bekampis

Goldsboro, N. C.—Sulaukęs 81 metų amžiaus mirė generolas Albertas Cox.

Brockton, Mass.

Mirė A. Orentas

Balandžio 12 dieną, savo namuose, staigiai mirė Antanas Orentas, sulaukęs 73 metų amžiaus.

Iš Lietuvos paėjo Menkinių kaimo, Sintautų par., Šakių rajono. Amerikoje išgyveno 54 metus. Priklausė prie LLD 6 kp., ir LDS 67 kuopos Buvo nuolatinis "Laisvės" skaitytojas; perskaitė visas LLD išleistas knygas. Buvo Lietuvių Kooperatyvo ir Home for Lithuanian Workers namų šėrininkas. Šeimynoje gražiai sugyveno, susitarė ir su kaimynais. Jis ir jo šeima lankydavosi į pažangiečių parengimus.

Laidotuves gražiai tvarkė direktorius V. Yakavonis. Velonio karstą dabino daug vainikų. Jo draugai ir pažįstami skaitlingai lankėsi. Palaidotas laisvai Melrose kapinėse, ten, kur prieš penkeris metus buvo palaidotas jo anūkas Andriutis

Atsisveikinimo kalbą pasakė G. Shimaitis.

Liūdinčius paliko savo mylimą žmoną Petronėlę, dukterį Otylę, žentą Charles Andriutis, du anūkus, brolį Joną Orentą; Lietuvoje pusbrolį Antaną Saukuną ir jo šeimą bei kitus gimines.

Nuo kapinių palydovai buvo pakviesti į Lietuvių Tautišką Namą ir tinkamai pavaišinti.

George Shimaitis

PADĖKA

Širdingai dėkojame visiems giminėms, draugams ir draugėms, kurie dalyvavo mūsų mylimo vyro ir tėvo Antano Orento laidotuvėse. Ačiū už gėles ir simpatiją liūdesio valandoje. Ilgai mes jūsų nuoširdumo nepamiršime.

Petronėlė Orentienė,
žmona;
Otylija, dukra, žentas
ir anūkai **Andriutis**

Houston. — JAV astronautas Virgil I. Grissom sako, kad erdvių laive, kaip jie skrido kovo 23 dieną, buvo netikslumų nusileidimo aparatuose.

EASTER WEEK GREETINGS
From
POTTS ICE CREAM CO.,
630 No. 20th St.,
Phila., Pa.

EASTER WEEK GREETINGS
From
NORKAS FUNERAL CHAPEL
1400 29th St., Phila., Pa.
PO. 9-3231

BROCKTON, MASS.

Antanas Orentas

Mirė balandžio 12 d., 1965 m.

Mes, draugai, reiškiame nuoširdžią užuojautą velionio žmonai Petronėlei, dukrai Otilai ir jos šeimai ir visiems giminėms.

Geo. ir E. Stepanauskai	G. Shimaitis
Alf. ir J. Skirmontai	M. Gutauskienė
P. ir M. Baron	M. Potsienė
F. ir K. Čereškai	K. Ustupas
A. Kukaitienė	J. Valančauskas
E. Zaleckaitė	A. Biliūnas
P. Sinkevičienė	K. Kmarienė
F. Markevičia	B. Navickienė
B. Lapinskienė	An. Chestnut
O. Šukienė	J. Waitekūnas
R. Walantukevičienė	

PHILADELPHIA, PA. & VICINITY

Help Wanted—Male

AUTO BODY MAN & PAINTER. Pay is on 45-55 basis. Start immediately. Apply in person. BELL BUICK, 316 W. Chelten Ave. or call Mr. Phillips for appointment. (30-32)

AUTOMATIC SCREW MACHINE
Set-up man, first class only.
BROWN & SHARP.
Hours 4 P. M. to 1 A. M.
115 E. Glenside Ave., Glenside, Pa.
TU. 4-4343.
(30-32)

UPHOLSTERER
2 or 3 days a week. Must able to do complete job.
215-GL. 9-3948.
(30-34)

AUTO MECHANIC. Experienced on front end work and brakes. Must have tools. Good working conditions. Salary plus commission. Right man can make $145 and over per week. Call WA. 5-4866. Ask for Ronny. (32-34)

AUTO MECHANIC
Inspection certificate required.
5½ days.
Permanent for the right man.
272-4055.
(32-33)

PART TIME JANITORS
6—11 P. M. Monday-Friday
Apply
3711 Ludlow St., or call after 5—
MI. 2-0371.
(32- 34)

Help Wanted—Female

HOUSEKEEPER
European background. Motherless home. Sleep in. Care 2 children. Excellent working conditions.
Mr. Burke, OR. 7-1989.
(32-33)

Atėnai. —Graikijos spauda rašo, kad Kipro respublika gavo ginklų iš Tarybų Sąjungos.

PRANEŠIMAI

BROCKTON, MASS.
K. Petrikienės prakalbos apie Tarrybų Lietuvą. Ji neseniai iš ten sugrįžo, išbuvusi 3 mėnesius. Įvyks sekmadienį, balandžio 25 d. Liet. Taut. Namo mokyklos kambaryje, 8 Vine St., Montelloje, 6:30 val. vakare. Įėjimas nemokamas. Rengia ALDLD 6 kuopa. (32-33)

WORCESTER, MASS.
Sekmadienį, balandžio 25 d., Lietuvos Sūnų ir Dukterų moterų komisija rengia antvelykių pietus su margučių puošmena. Kviečia visus. Pradžia 1 val. 29 Endicott St.
Rengėjos (31-32)

ST. PETERSBURG, FLA.
LLD 45 kuopos sekantis balius įvyks Balandžio-April 24 d., šeštadienį, 314 15th Ave. So. Bus patiekti geri pietūs, šokiai ir kiti pasilinksminimai. Kviečiame visus atsilankyti.
Rengimo komitetas (31-32)

WORCESTER, MASS.
Šeštadienį, Balandžio-April 24 d., Lietuvos Sūnų ir Dukterų draugijos moterrų komisija rengia žaismių vakarą. Yra žinoma iš praeities, kad šios komisijos rengiami vakarėliai duoda progos atsilankiusiems į tą laimėti. Bus gražių, vertingų dovanų. Rengėjos kviečia visus atsilankyti ir linksmai laiką praleisti. Bus salėje 29 Endicott St. Pradžia 6 val. vakare. (31-32)

PITTSBURGH, PA.
Žaisvių Vakaras
Rengia Lietuvių moterų apšvietos klubas. Pusė pelno bus skiriama Lietuvių tautiškų kapinių naudai.
Parengimas įvyks šeštadienį, gegužės 1-ą, LDS 160 kuopos name, 1317 Reedsdale St., N. S. Pittsburgh, Pa. Prasidės 7:30 vakare.
Bus daug dovanų išduota laimėtojams, bus durų prizas ir t. t.
Pasibaigus žaismėms bus suteikta dalyviams skaūs užkandžiai ir kavutės ar arbatėlės.
Kviečia visus ir visas atsilankyti ir linksmai laiką praleisti ir į namus grįžti su laimikiu.
Parengimo Komitetas (31-32)

IŠNUOMOJIMAI

ATLANTIC CITY, N. J.
Išnuomojama mažai šeimai kambariai ant pirmų lubų. Visi patogumai. Galite atvykti atostogoms vasarą, arba visai apsigyventi. Mokestis nebrangi. Kas nori, gali pirkti visą namą. 8 kambariai. Kaina prieinama. Kreipkitės: P. Nelesh, 8 South Congress Ave., Atlanto City, N. J. (31-35)

Visiems Lietuvių Namo Bendrovės šėrininkams

Gerbiamieji:

Šiuomi pranešame, jog Lietuvių Namo Bendrovės—Lithuanian Building Corporation—suvažiavimas įvyks šeštadienį, balandžio (April) 24, 1965, savame name, 102-04 Liberty Avenue (įėjimas iš 102 St.), Ozone Park, N. Y. Pradžia 2 val. po pietų.

Labai svarbu šėrininkams suvažiavime dalyvauti. O tie, kurie negalės dalyvauti, galite įgalioti ką kitą juos atstovauti, nes būtinai reikalinga atstovauti virš 50 procentų visų parduotų šėrų.

Jeigu jūs negalite šiame suvažiavime dalyvauti, tai būtinai išpildykite laiške jums prisiųstą Proxy. Jūs galite įgalioti, ką tik jūs norite.

Taipgi norime priminti, kad po suvažiavimo vakare visi suvažiavimo dalyviai bus pavaišinti.

Proxy įgaliojimus siųsdami adresuokite sekamai: Lithuanian Building Corp., Inc., 102-04 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y., 11417.

Su gilia pagarba,

LIETUVIŲ NAMO B-VĖS DIREKTORIAI

Point Pleasant, N. J.

Mirė Ona Vertelienė

Po ilgos sunkios ligos balandžio 3 d. mirė Ona Vertelienė-Dovidauskaitė. Jos gyvybę pakirto vėžys. Paskutiniu laiku ji buvo pas dukterį, ten ir mirė. Pašarvota buvo Budreckio šermeninėje, Linden, N. J. Jis atliko ir visas laidotuvių apeigas. Palaidota balandžio 5 d. Žmonių prisirinko pilna šermeninė ir skaitlingai palydėjo į kapines. Prie jos karsto buvo daug gražių gėlių vainikų. Gražų vainiką prisiuntė Point Pleasant LDS kuopa, kurioj ji priklėjo. Onos giminės beveik visi religingi žmonės, todėl ir palaidojo ją religiškai. Maniau, kad mes, pažangiečiai, negalėsime tarti atsisveikinimo žodį, nors ji gyva būdama to pageidavo. Onos duktė, prijėjusi prie manęs, pradėjo pokalbį. Paklausus, kokias apeigas čia turėsite, ji atsakė, kad viskas pavesta atlikti graboriui. Paklausiau, ar ji nori kad kas iš mūsų pakalbėtų, ir priminiau jai, kad motina to norėjo. Ji atsakė, kad gerai būtų, kad kas tai atliktų.

M. Griciūnienė pasakė atsisveikinimo kalbą šermeninėje, o laidotojas atliko religines maldas kapinėse.

Iš Lietuvos Ona paėjo iš Žemaitijos, iš Telšių miestelio. Ji sakė, kad gyveno labai vargingai. Dar visai jaunutė būdama pergyveno daug baisių gyvenimo audrų. Jos tėvas mirė, kada ji buvo maža mergaitė, o jos sesutė—dar mažesnė. Motina buvo silpnos sveikatos. Už trejų metų ir motina mirė. Liko trys našlaitės. Ona buvo vyriausia, turėjo 15 metų. Po motinos mirties Ona liko savo sesutės giminaitės globoje ir išvažiavo pas gimines į Rusiją, gavo ten darbą, dirbo ir gyveno apie pora metų. Bet jai ten nepatiko, nes darbas buvo sunkus ir labai jai buvo nuobodu. Po poros metų Ona sugrįžo į Lietuvą, sutvarkė savo ir sesučių reikalus ir atvyko į Ameriką, į Chicagą.

Čia irgi nieko gero nerado, turėjo sunkiai dirbti ir vargingai gyventi. Vėliau susidraugavo su Juozu Verteliu ir juodu susitarė apsivesti.. Juozas turėjo seseris Bayonnėj, N. J., tai jie atvyko į Bayonnę ir susituokė.

Ona parsikvietė sesutes iš Lietuvos. Susilaukė šeimynos, užaugino sūnų ir dukterį. Nedarbo laikais sumanė važiuoti į Lietuvą ir ten apsigyventi. Ona su vaikais nuvažiavo pasižiūrėti, kokios ten darbo žmonių gyvenimo sąlygos. Už metų laiko grįžo labai nepatenkinta buržuazinės Lietuvos tvarka. Pastoviai jie apsigyveno Lindene, N. J., ir čia, man rodos, ilgiausiai gyveno — apie 10 metų. Vėliau persikėlė gyventi į Point Pleasant, N. J. Jos vyras Juozas Vertelis prieš pora metų mirė.

Ona paliko liūdinčius sūnų, dukrą, penkis anūkus, dvi seseris, seserų vaikus ir kitas gimines.

Ona Vertelienė buvo pažangi moteris, priklausė prie pažangių organizacijų, skaitė ir rėmė pažangią saudą. Ji atliko daug naudingų darbų darbininkų gerovei. Todėl mes, pažangiečiai, skaitlingai atsilankėme į jos laidotuves ir atidavėme jai užtarnautą pagarbą.

Širdinga užuojauta sūnui, dukrai ir kitiems giminėms.

Petriškietė

Mieste pasidairius

Pranešama, kad buvęs New Yorko valstijos senatorius Keatingas darbuosis išplėtimui federalinės gimdymo kontrolės informacijos. Niujorkiečiai linki jam sėkmės tose naudingose pareigose.

———

Kasmet apie kalėdas "The N. Y. Times" renka aukas sušelpimui biedniausių žmonių. Šiemet tam tikslui laikraštis srinkęs $709,885. Aukoję 15,202 žmonės. Tai nedaug tokiame didmiestyje.

———

Kaip žinia, greitu laiku bus uždaryta laivų statymo bazė Brooklyne. Tūkstančiai darbininkų neteks darbo. Tuo tarpu Filadelfijos laivų statybos bazė būsianti praplėsta. Ten dirba apie 7,000, o su laiku bus 10,000. Gautas iš Filadelfijos pasiūlymas 2,500 brooklyniečių atvykti ir dirbti. Bet argi žmonės su šeimomis norės keltis iš vieno miesto į kitą?

———

Labai skaitlingai žmonės lanko Jungtinių Tautų patalpas. Balandžio 20 dieną buvo rekordinė: patalpas aplankė 10,275 žmonės. Paprastai kasdien aplanko apie 8,000 žmonių.

———

Brooklyno skaitlingos Lombardozzi šeimos penki vyrai pasodinti į kalėjimą. Turės kalėti daugiau kaip metus laiko. O jie skaudžiai nubausti už tai, kad prieš dvejus metus smarkiai sumušę FBI agentą. Nesakoma, ką tas agentas ten veikė ir už ka jis gavo nuo lombardoziečių į kailį.

———

Niujorko darbo unijos protestuoja prieš gub. Rockefellerį, kam jis vetavo (atmetė) valstijos seimelio priimta $1.50 minimum algos bilių. Kaip žinia, jis bilių vetavo su pareiškimu, kad tokios "aukštos" algos pakenktų šios valstijos bizniui.

———

Fordo Foundacija paskyrė beveik 3 milijonus dolerių Harvardo ir Columbijos universitetų žurnalistikos skyriams. Studentams, kurie rodo gabumų, bet neturi lėšų mokslui tęsti, bus duodamos stipendijos.

———

Net keturi puertorikiečiai rasti kalėjime pasikorę vasario ir kovo mėnesiais. Žmonės susirūpinę. Manoma, kad jie negalėjo pakelti kankinimų ir todėl pasikorė. Puertorikiečių Advokatų Susivienijimas protestuoja ir reikalauja, kad miesto majoras Wagneris ištirtų policijos ir kalėjimų prižiūrėtojų elgesį su įkalintais žmonėmis.

———

Neseniai Niujorke susiorganizavo "Komunistų partija." Ji baisiai "revoliucioniška." Pasirodo, kad ją sudarė trockistai ir iš Komunistų partijos išmesti elementai. Komunistų partijos vadas Arnold Johnson tuos avantiūristus griežtai pasmerkia. Jų tikslas yra pakenkti Komunistų partijos veiklai.

Gegužės 23 d. yra ruošiama didelė sueiga atžymėjimui pažangaus veikėjo Jack Stachellio 65-ojo gimtadienio. Parengimas įvyks Woodstock hotelyje, 127 W. 43rd St., Manhattane. Prasidės 2 val. Bus užkandžių. Įėjimas tik $2.50. Girdėtis, kad ten dalyvaus skaitlinga grupė ir lietuvių. Tikietai jau platinami.

———

Na, o jau čia pat mūsų Aido choro didžioji iškilmė-koncertas. Visi žinote Schwaben salę Brooklyne. Būkite ten gegužės 2 dieną Aidiečiai rūpestingai ruošiasi visus gražiai palinksminti.

———

Gegužės Pirmoji šiemet įvyksta šeštadienį. Demonstracija-mitingas įvyks Union Square aikštėje. Čia irgi lietuviams reikia skaitlingai pasirodyti. Tai bus tarp 3 ir 7 valandų.

Rep.

Senmergės svajonės

Jau seniai nematėme scenoje mūsų gabiosios meninkės Lilijos Kavaliauskaitės.

Operetėje "Kaminkretis ir Malūnininkas" Lilija vaidins senmergės rolę, kuri ieško bernužėlio sustituokimui, bet nepasiseka.

Lilija Kavaliauskaitė

L. Kavaliauskaitė nuo pat jaunų dienų dainavo Aido chore ir vaidino įvairiuose vaidinimuose. Ji palinksmins mūsų publiką ir šioje operetėje.

Aido choro koncertas susidės iš trijų dalių. Pirmoje dalyje, bus suvaidinta scena iš komp. Miko Petrausko operos "Eglė žalčių karalienė." Antroje dalyje bus pastatytas antrasis veiksmas iš "aKminkrečio ir Malūnininko." Trečioje dalyje Aido choras išstos su trimis naujomis dainomis.

Kaip matome, Aido choro koncertas bus labai spalvingas ir įvairus. Tad nepraleiskite progos pasigėrėti mūsų menu ir menininkais, tuo pačiu paraginkite ir savo draugus atsilankyti.

Koncertas įvyks Schwaben Hall, Brooklyne, 3-čią val. popiet. Bilietus galima gauti pas bile kurį aidietį. Kaina $1.75. Laukiame visų atsilankant.

H. F.

PASTATĖ KUBIEČIŲ JOSE MARTI PAMINKLĄ

New Yorkas. — Central parke, ties Americas Ave. ir 59th St. pastatė Kubos didvyriui Jose Marti paminklą. Pedestalis yra 19 pėdų, ir Marti bronzinė figura ant arklio 19 pėdų, šešių tonų.

Bronzinę figurą paruošė prieš penkeris metus, bet iš priežasties JAV nedraugiškos politikos linkui Kubos iki dabar paminklo įrengimas buvo atidėliojamas.

Daugiau sveikinimų "Vilnies" suvažiavimui

Dienraščio "Vilnies" bendrovės dalininkų jubiliejinis 45 metų suvažiavimas jau artėja. Kaip žinia, jis įvyks Chicagoje gegužės 9 d. Mes gi Didžiojo New Yorko pažangiečiai dar šiam suvažiavimui sveikinimais negalime pasididžiuoti, nes jų per mažai teturime. Be jau paskelbtų, dar gauta sekami:

Brooklyno Aido choras	$25
Kazimieras Meškėnas ..	5
N. ir P. Bukniai	5
E. ir R. Mizarai	5

Laukiame ir tikimės daug daugiau. Ką sakote?

A. B.

Padėka

Sunku buvo pergyventi mano žmonos, Uršulės Bieliauskienės staigią mirtį, bet su giminių ir draugų pagalba, kurie atjautė mus nelaimėje — tarytum papalengvėjo sielvartas ir širdgėla.

Aš, su dukra Albina, nuoširdžiai dėkojame visiems, kurie atsilankė į šermenis, kurie suteikė mums finansinę pagalbą, kurie pareiškė užuojautą laiškais, gėlėmis ir per spaudą.

Širdingas dėkui abiem kalbėtojams už gražias mintis apie velionę. Mes šiltai įvertiname tilpusius "Laisvėje apie ją aprašymus.

Varde Uršulės Bieliauskienės aukojame "Laisvei" dešimtinę ir dar kartą dėkojame visiems už tokius palankius ir draugiškus atsiliepimus liūdesio valandoje.

Petras Bieliauskas
Dukra **Albina** ir anūkai

Iš laiškų

Laikraščio "Laisvės" redakcijai

Ksaverai Karosienei, Ievai Mizarienei:

Širdingai dėkojame už sveikinimus moterims, kuriuos jos priėmė kaip tvirtos ir nuoširdžios draugystės ženklą bendroje kovoje už šviesią žmonijos ateitį.

Lietuvos moterys linki Jums, mielos tolimos mūsų sesės, ištvermės ir sėkmės kilnioje Jūsų kovoje už taiką, pažangą ir demokratiją, o taip pat asmeniniame gyvenime.

L. Diržinskaitė
Komisijos pirmininkė

———

Mielas draugas Gasiūnai,

Pirmiausia Jus klausiu, kaip Jūsų sveikata, ar gerai praleidote žiemą, kaip sekasi darbuotis kultūriniame darbe?

Jūsų aprašymas "Praeitį prisimenant" labai įdomus ir labai aiškus. Skaitau ir galvoju, kiek daug darbo nuveikta per šiuos ilgus metus, kiek būta nelaimių ir džiaugsmo Jūsų gyvenime! Man tai labai aišku, nes ir man gyvenant tolimoje Argentinoje visko prisiėjo pergyventi. Jūsų rašytus prisiminimus perskaičiau nuo pradžios iki pabaigos. Jus sveikinu, kad nieko nepamiršote nuo piemenuko iki žilos galvos.

Laikraštį "Laisvę" gaunu. Man jis labai įdomus. Taip ir leidžiame per rankas.

Jūs viename laiške man rašėte, o taip pat buvo rašyta "Laisvėje," kad žadate šią vasarą aplankyti Tarybų Lietuvą. Labai džiugu, kad ir vėl galėsime asmeniškai pasikalbėti; atvažiuokite, laukiame!

O dabar šiek tiek iš mūsų gyvenimo. Kol kas esame sveiki, o kai žmogus sveikas, tai ir visaturintis. Žiemą praleidome labai smagiai, didelių šalčių nesijautė. O dabar pas mus jau prasideda pavasaris, neužilgo užgirsime gegutę kukuojant. Jau vakariniuose rajonuose prasidėjo sėja. Pas mus darbai nei vasarą, nei žiemą nesustoja. Daugiausia statomi gyvenamieji namai. Kai Jūs atvažiuosite, tai neatpažinsite tų vietovių, kurias matėte 1959 metais.

Jau nuo dabar pas mus prasideda dideli darbai, pasiruošimas didelei šventei—minėjimui 25-ųjų metinių, nuo kada mūsų Tėvynė tapo tikra mūsų Tėvyne — Tarybine Lietuva.

Taip pat vyksta dideli pasiruošimai Gegužės Pirmajai, kada už kelių dienų pasipuoš mūsų miestai ir kaimai, sutinkant darbo žmonių šventę.

Baigdamas prašau perduoti nuoširdžiausius sveikinimus visam "Laisvės" kolektyvui ir visiems pažangiems lietuviams!

Guobys F.
Vilnius, 1965-IV-16

Pranešimas

LLD 1-osios kuopos susirinkimas įvyks balandžio 26-tą, 7:30 vakaro, Laisvės salėje Turime daug reikalų svarstyti. Visi nariai prašomi dalyvauti. Taipgi gausime knygą "Su taikos misija aplink pasaulį", parašė Ksavera Karosienė. **Valdyba**

New Yorke atsidarė Pasaulinė paroda

New Yorkas.—Trečiadienį, balandžio 21 dieną, Flushing Meadow Parke, New Yorko miesto dalyje, atsidarė antriesiems metams Pasaulinė paroda.

Atidarymo apeigose dalyvavo JAV viceprezidentas H. H. Humphrey, miesto ir valstijos viršininkai.

Atidarant parodą spaudoje buvo daug rašyta, daug spėliota. Kaip žinia, 1964 metais parodos išlaidos buvo didesnės, kaip įplaukos. Parodos viršininkai sako, kad šiemet ji bus pasėkmingesnė.

———

New Yorkas. — Sulaukęs 94 metų amžiaus mirė istorikas Dr. Dovidas S. Muzzey.

PRANEŠIMAS

OZONE PARK, N. Y.

LKSB-vės Direktorių Tarybos posėdis įvyks šį pirmadienį, balandžio 26. "Laisvės" salėje, 7:30 vak.

Sekretorius (31-32)

Antroji Didi Savaitė
BALANDŽIO 17-ą
Amerikinė premjera didžiosios meniškos programos.
ARTKINO STATO
Rusų tautos Primą Balerina
MAY PLISETSKAJA.
"PLISETSKAJA ŠOKA"
70 minučių ištraukų iš
"SLEEPING BEAUTY"
"STONE FLOWER"
"DYING SWAN" ir iš kitų.
Taipgi
"BOY FOLLOWS THE SUN"
(Spalvotas filmas "Dinka")
CAMEO 8th Ave. ir
TEATRAS 44th St., N. Y.
JU. 6-8534

AIDO CHORAS STATO SCENON
OPERETINĮ KONCERTĄ
Gegužės 2-rą dieną, Sekmadienį, 1965 m.
Pradžia 3-čią valandą popiet
Schwaben Hall, 474 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N. Y.

Aido Choras, diriguojant Mildred Stensler

PROGRAMA SUSIDĖS IŠ TRIJŲ DALIŲ:

PIRMA DALIS: Scena iš kompozitoriaus Miko Petrausko operos "Eglė, žalčių karalienė." Išpildys Aido moterų choras, E. Brazauskienė ir mokytoja Mildred Stensler.

ANTRA DALIS: Antras veiksmas iš operetės "Kaminkrėtis ir Malūnininkas". Vaidins: T. Kaškiaučius, A. Iešmanta, V. Becker, J. Grybas, N. Ventienė, L. Kavaliauskaitė, V. Bunkienė ir visas choras.

TREČIA DALIS: Koncertas. Aido Choras. Aido moterų kvartetas. Solistai: V. Becker ir E. Brazauskienė.

Programa įvairi ir įdomi. Prašome atsilankyti ir savo draugus atsivesti. Bus ko pasižiūrėti, pasiklausyti ir prisiminti.

Bilieto kaina: $1.75 Kviečia **Aido choro valdyba**